

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Glavni urednik Niko Tičar

Odgovorni urednik Stane Čehovin

Leto XI.

Ljubljana, 20. junija 1961

Štev. 11

PO FAKULTETNIH SKUPŠČINAH ZVEZE ŠTUDENTOV

OCENA: 9 PIK, PA VENDARLE

Nekako mesec dni so se vrstile skupščine Zveze študentov po fakultetah, oddelkih in letnikih in šele obnem s koncem študijskega leta se je poleg skupščinski nemir po predavalnicah in hodnikih.

Ze takoj v začetku lahko ugotovimo, da letošnje skupščine predstavljajo pomemben mejnik v delu Zveze študentov po fakultetah. Poleg tega, da so pregledale in ocenile delo fakultetnih odborov in združenj v preteklem študijskem letu in poleg tega, da so dale nešteto pomembnih napotkov, pobud in smernic za delo novim vodstvom Zveze študentov, pomenijo še mnogo več: dokazale so, da so se študentje uspešno in ustvarjalno vključili v prizadevanja za reformo univerzitetnega študija in da je Zveza študentov v veliki meri uspela poiskati pot do slehernega študenta in ga zajeti v svoje delo.

Nam preostane naloga, da pregledamo delo skupščin in ugotovimo, na katera vprašanja iz dela naše organizacije so predvsem opozorile in katera pomanjkljivosti smo lahko zasledili ob poteku skupščin samih.

Obdobje od lanskih do letošnjih skupščin lahko označimo kot obdobje iskanja prave vsebine in utrjevanja novih oblik dela Zveze študentov: iskanje razmejivih dela med fakultetnimi odbori in Univerzitetnim odborom na eni strani, in združenju študentov na oddelkih in v letnikih na drugi strani, uveljavljanje oblik družbenega upravljanja na univerzi, predvsem svetov letnikov in s tem povezana vprašanja sodiščanja študentov pri spreminjanju študija na univerzi.

S tem so bili ustvarjeni pogoji in možnosti, zato da se delo v organizaciji prenese tja, kjer se v resnici pojavlja večina vprašanj in kjer so študentje najtesneje povezani med seboj: v letnik in v oddelkih.

Združenja so s tem dobila več pristojnosti in odgovornosti, fakultetni odbori pa več možnosti za analiziranje in študijno proučevanje širših kompleksov vprašanj in za oblikovanje načelnih smernic za delo združenj in posameznih letnikov.

Predsedniki fakultetnih odborov so v svojih poročilih skupščinam večina pravilno razumeli ta proces demokratizacije delovanja Zveze študentov.

Razveseljevo je, da so bili odbori bolj pogumni in objektivni in da so bili sposobni za utemeljeno kritiko in brez osebne prizadetosti ovrednotiti lastne napake. To dokazuje, da morajo v spreminjanju pogojev dela odbori računati s politično zavestjo vseh študentov in se ne morejo več zapirati v več ali manj ozek krog. Vendar kljub temu ni manjkalo primerov tolerančnosti do napak zavračanja krivde za neuspehe na objektivne pogoje. V primeru takih referatov in poročil tudi skupščina po navadi ni bila sposobna v diskusiji pravilno oceniti delo odbora. To pa kaže, da sicer prizadevni odbor marsikje ni znal prisluhniti dejanskemu interesu študentov ali pa mu lahko očitamo familiarnost in nerensost. Značilen je primer diskusije nekoga ideološkega referenta, ki je na skupščini povedal, da se je pri pripravi diskusije o referatu Veljaka Vlahoviča znašel pred problemom, kako to izvesti, ker od Univerzitetnega odbora ni dobil določenih smernic. Obnem je opozoril na nepravilen odnos od zgoraj.

Vse skupščine so sicer poudarile velik pomen ideološko-političnega dela med študenti, dostikrat pa so referenti v svojih poročilih povedali premalo konkretnega. Večinoma so ocenjevali uspehe in neuspehe svobodne katedre in ugotavljali število prijaviteljnih in dejansko udeležbo študentov na predavanjih Centra za marksistično vzgojo študentov.

Zadnje čase vedno bolj pogosto poudarjamo, da se mora ideološko in politično delo prenesti na združenja in letnike in da tu ne gre samo za predavanja svobodne katedre na fakultetah — ne s tem, da roke možnosti aktivnega dela v svetih in v odborih letnikov, v študijskih skupinah, ki se oblikujejo za posamezne predmete, v diskusijah na hodnikih in predavalnicah in drugo. Poleg tega se združenja ni-

kakor ne bi smela zanašati samo na delovanje Centra, čeprav so tudi tu zelo široke možnosti za sodelovanje in dopolnjevanje. Vse to kaže, da večina združenj in fakultetnih odborov še ni povsem doješla vsebine ideološkega dela v spremenjenih pogojih.

Veliko več konkretnega so povedala poročila o študijskih vprašanjih. Zveza študentov je pogumno in z vsoto resnosti zastopala interese svojih članov pri vprašanih študijskih programov, pogojev za vpis in predvsem pri izdelovanju novih statutov. Pomembno je sicer, da je večina skupščin potrdila delo svojih predstavnikov pri izdelovanju statutov in na njihove predloge sprejela nove sklope in predloge, vendar je bila večina študentov s temi vprašanji premalo seznanjena, da bi lahko konstruktivno sodelovala v razpravi. V diskusijah smo ponekod pogrešili predvsem mnenja študentovskih predstavnikov v fakultetnih svetih.

Diskusije so ponovno dokazale, da je to morda najpomembnejši del skupščine. Dale so nešteto novih pobud, misli, ocen in vrednoten, ki smo jih tedaj prvič javno slišali. Če diskusije ocenimo kot celoto, lahko ugotovimo, da so ponekod šle v dve skrajnosti: nekeje so diskutirali večinoma tisti, ki so se nekako po uradni dolžnosti čutili poklicane za to. Večini smo dobili občutek, da so to diskusije zaradi diskusij, da so dolgovozne in nezanimive in da grejo mimo dejanskih prblemov na fakulteti. Drugod so se spet v nedogled vlekle razpravljanja o drobnih materialnih in študijskih vprašanjih, o skriptah izpitnih rokov in pogojih, ustavljali so se ob pomanjkanju prostora, ob urmljih in podobnem. Vse to so za vsakega študenta posebej zelo zanimiva vprašanja in prav je, da jih obravnavamo tudi na skupščinah; samo tako bo ZŠJ postala pravi študentovski parlament in tribuna mnenj.

Vendar ob vsem tem ne smemo pozabljati širših kompleksov teh vprašanj. Večinoma so vodstva ZŠJ po fakultetah pozabljala, da je skupščina zelo primerno mesto tudi za ocenjevanje dela oz. napak posameznih članov. Veliko premalo je bilo predlogov za javno izključitev iz vrst članstva ZŠJ oz. poimenskimi pohvali najbolj prizadevnih. Ravno tako bi morali na skupščinah potrditi spreminjanje pravilnice poslovanja ZŠJ na fakultetah, v kolikor so že izdelani.

Premalo so se udeleževali skupščin eksterni člani v fakultetnih svetih in izredni študentje. Oboji bi lahko veliko pomagali pri pravilnem ocenjevanju prizadevanj na fakulteti. Predvsem izredni študentje bi lahko s svojimi izkušnjami iz prakse pomagali s konstruktivnimi predlogi pri spreminjanju programov in novih statutov.

Skupščine so spet nakazale aktualnost problema družabnega in kulturnega življenja na fakultetah — ne s tem, da bi morda diskutirali o teh vprašanjih, ampak narobe. Razen na ekonomski fakulteti in na nekaterih drugih, so šli mimo njih, kot da jih sploh ne bi bilo, čeprav je med študenti za to veliko zanimanje. Gre

za sodelovanje s ŠKUD Akademik za prirejanje brucovanj, za zabave po letnikih, za spoznavanje med študenti in profesorji in drugo. V bodoče se bo Zveza študentov ravno na tem področju morala veliko intenzivneje angažirati.

Glede pripravljenosti in pravnega poteka skupščin lahko povemo, da je bilo v tem pogledu letos bolje kot kdajkoli prej. Vendar je predvsem nekaterim manjšim združenjem še vedno manjkalo izkušnje in organizacijskih sposobnosti. Ponekod so se tudi lovili okrog načina volitev. Vse to so drobne pomanjkljivosti, ki pa bi se jih dalo v sodelovanju z UO premostiti. Ravno o teh stvareh, se zdi, je bilo premalo govora na nedavnem seminarju, ki ga je priredil Univerzitetni odbor za vodstveni kader ZŠJ.

Veliko pomembnejše je vprašanje o pripravljanju kandidacijskih list za nove odbore združenj in za fakultetne odbore. Dostikrat so fakultetni odbori in osnovne organizacije ZK po fakultetah premalo resno jemali kadrovske vprašanje. Tako se je marsikje zgodilo, da še teden dni pred skupščino ni bil jasen sestav novega odbora, in da je bila kandidacijska lista do končno sestavljena šele tik pred skupščino. Jasno je, da tak način izbiranja kandidatur ne more biti pravičen in ima lahko zelo neugodne posledice za delovanje vse Zveze študentov na fakulteti. Značilno so n. pr. težave na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kjer lansko leto niso bili dovolj previdni pri izbiranju članov fakultetnega odbora. Šele po volitvah se je pokazalo, da del izvoljenih članov sploh ni bil zainteresiran za delo, drugi del pa je bil že preobremenjen z drugimi funkcijami. Zato je bilo

treba kooptirati v odbor nekaj novih članov, vendar tudi tako dopolnjeni odbor ni mogel nadoknaditi izgubljenega časa.

Tudi sestavljanje in razpravljanje o kandidacijskih listah bi se moralo prenesti bolj v širino. Važno je, da študentje dobro poznajo kandidate, ki jih volijo v odbor, le tako bodo vodstva ZŠJ na fakultetah in združenja lahko dobila zaupanje vseh študentov in polno legitimacijo, zastopati njihove interese.

Uspehi Zveze študentov v preteklem letu, resnost, s katero so naši predstavniki doslej reševali najpomembnejša vprašanja in pa vključevanje vse večjega števila študentov članov ZŠJ v delo organizacije, pa upravičujejo naš optimizem, da bo delo v jeseni še bolj steklo.

Peter Jambreč



Hudo je v tem času. Pod to sliko bi lahko zapisali tudi takole: Cakal je do zadnjega in še sedaj se ne more odločiti.

Foto: Joco Znidaršič

SEMINAR V ANKARANU

Za boljšo kadrovske politiko

Kot je znano, v preteklem letu ni bilo seminarja za vodstveni aktiv Zveze študentov ali vsaj ne takega, kot vsa prejšnja leta. Popolnoma odveč bi bilo na široko razpravljati o tem ali se je izkazala odličitev Univerzitetnega odbora lanske leto, da v prihodnje prekine staro prakso in organizira seminar za študentovske funkcionarje v Ljubljani, pravila ali ne.

Prav tako bi bilo odveč govoriti o tem, kaj je vodilo Univerzitetni odbor pri tem, da je sprejel tako odločitev. Gotovo je to, da kratek seminar (trije večeri po tri ure) študentom, ki delajo v fakultetnih odborih, združenjih in v organih upravljanja na univerzi, ni dal in tudi ni mogel dati študentovske aktivnosti tistega, kar bi bilo potrebno za uspešno delo v organizaciji ZŠJ, bodisi na fakulteti ali v organu upravljanja.

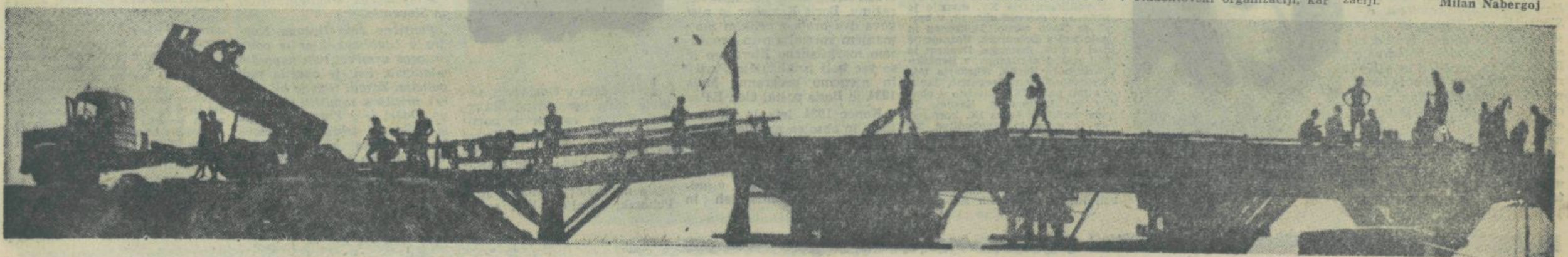
Treba je poudariti to, da je bila večina udeležencev s kratkim seminarjem zelo zadovoljna. Morda gre zahvala dvema kvantitativna predavanjema rektorja dr. Dolmeta Vogelnika in predsednika CO ZŠJ tov Franja Severja. Vendar, če ocenjujemo s širokega stališča, moramo ugotoviti, da je bil ta seminar pravzaprav izhod v sil in slej ko prej le širša razprava o tekoči problematiki na univerzi in ZŠJ. Jasno je, da se v tako kratkem

času, ki je bil na razpolago in nikakor ni bilo negativno, saj so zaradi določenih okoliščin ni dalo organizirati daljšega seminarja. Nujno so spremljale ta seminar določene slabosti, ki so dale podlago za široko razpravo o vseh dosedanjih seminarjih. Ob vsestranskem ugotavljanju, da funkcionarji po fakultetnih odborih, zlasti pa po združenjih, premalo poznajo študentovsko problematiko, je bilo nujno treba najti neko rešitev.

Spremembe v sistemu študija na univerzi, ki so med drugim prinesla s seboj tudi to, da se generacije na univerzi hitreje menjavajo — ta proces bo v bodoče še bolj viden — jasno narokujejo tudi nove prijeme v delu ZŠJ. Vse doslej je bilo možno, da je študent dobil izkušnje za delo v študentovski organizaciji tako, da mu je bila najprej v nižjih letnikih poverjena manj odgovorna dolžnost in si je s praktičnim delom pridobil aktivistične sposobnosti. Precej študentovskih funkcionarjev ni obiskalo nobenega študentovskega seminarja. Obratno pa je bil obdšen del takih, ki so seminar obiskali, a se niso pozneje angažirali.

Ravno to kaže, da bi morali biti kadriranje za študentovske seminarje bolj smotno. Tako je Univerzitetni odbor na podlagi razprave o letošnjem seminarju prišel do zaključka, da se bodo morali obvezno udeležiti seminarja vodilni funkcionarji fakultetnih odborov, ki so bili na spomladanskih letnih skupščinah izvoljeni v fakultetne odbore. S tem bodo ne le odpadle težave pri kadriranju, temveč bo intenzivnost na seminarju mnogo večja, ker se bo vsak udeleženec živo zanimal, če že ne za delo celotnega seminarja, pa vsaj za problematiko tistega področja, na katerem bo jeseni delal. Na vseh dosedanjih študentovskih seminarjih v Ankaranu pa ni bilo tako. Razprava na plenarnem zasedanju vedno ni mogla poseči globoko v problematiko obravnavanega področja. Osnovna slabost dosedanjih ankaranskih seminarjev je pač v tem, da plenarni sestanki niso mogli dati osnove za široko diskusijo, ki bi se udeležila večina udeležencev seminarja. Običajno so diskutirali funkcionarji, ki so že dlje časa delali v študentovski organizaciji, kar

Novim potrebam prilagojen program seminarja, delo po komisijah in sistem referatov in koreferatov daje upanje, da bo letošnji seminar uspel. S tem pa se bodo pomnožile vrste aktivistov v študentovski organizaciji. Milan Nabergoj



ZA SREČNEJŠI JUTRI

Tone Tomšič

Tone Tomšič se je rodil in odrasel v delavski družini v predmestju Trsta. Kasneje se je z družino preselil v Ljubljano, kjer se je pridružil naprednemu delavskemu gibanju. 18-leten je postal član SKOJ, leto dni kasneje pa je bil sprejet v KP. Zaradi svoje revolucionarne dejavnosti je bil pogosto zaprt in preganjan. Prvič je bil aretiran v osmem razredu gimnazije, leto dni kasneje (1932) pa je bil obsojen na leto in pol strogega zapora, ki ga je prestal v Sremski Mitrovici. V šoli je bil odličen učenec, vendar je bil zaradi svojih naprednih idej izključen. Moral je menjati šolo; odšel je v Ptuj, Beograd, Zagreb. Po vrnitvi iz Sremske Mitrovice je še bolj energično nadaljeval z delom, posebno na ljubljanski univerzi. Zaradi članka v Rdeči zastavi pa je bil izključen z univerze in ponovno obsojen



Tone Tomšič

na dve leti in pol strogega zapora. Njegovo zdravje je bilo že skrajno. — Tudi med zaporniki je bil med glavnimi političnimi delavci in organizatorji gladovnih stavk.

Po vrnitvi iz Sremske Mitrovice 1937 se je vpisal na zagrebško univerzo, polagal izpite in nadaljeval z revolucionarnim delom. Kmalu zatem je bil kot član delavskega razreda postal član CK KPS. Tik pred okupacijo je moral preiti v ilegalo. Kot partijski instruktor je potoval po vsej državi. Policija ga je ujela pri Dračevcu. Zaprlji so ga v Ljubljani, vendar mu je uspelo pobegniti. Z izredno hrabrostjo, energijo in odločnostjo se je lotil organiziranja OF in ljudske vstaje v Sloveniji.

Policija mu je bila stalno na sledi. 10. decembra 1941 so ga zlostiti odkrili in ujeli, vendar filozofija jih je neizmerna moč velikega revolucionarnega duha, moč človeka, ki je junaško prenašal vsa mučenja in hladno sprejel smrtno obsodbo. Ustrelili so ga 21. maja 1942 v Gramozni jami.

Milan Česnik

Izvir iz revne železničarske družine. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je leta 1940 maturiral, potem pa je študiral kemijo na tehniški fakulteti ljubljanske univerze.

Ze kot srednješolec je bil član Sokola in bil v vrstah napredne slovenske mladine. Svojo revolucionarno aktivnost je še povečal, ko je prišel na univerzo; zato je bil kmalu sprejet v SKOJ. Kot mlad komunist je aktivno delal v delavsko-kmečkem gibanju s tem, da se je udeleževal političnih demonstracij in stavk. Istočasno je razširjal tudi partijsko literaturo in različni propagandni material. Tako je obšel mnoga mesta: Maribor, Ptuj in druge. Zaradi svoje aktivnosti je bil konec leta 1940 sprejet v KPJ.

Aprila 1941. leta se je prostovoljno javil v bivšo jugoslovansko vojsko. Izdajalski komandanti pa so ga, namesto da bi ga poslali na fronto, aretirali in ga poslali v zapor. Ko se je vrnil domov, je takoj poiskal zvezo z narodnoosvobodilnim gibanjem. Mesec dni kasneje, junija 1941, je postal član rajonskega komiteja KP Slovenije na Viču; v komiteju je odgovarjal za delo Sokola in za zbiranje šolske mladine in za zbiranje šolske mladine in Rožni dolini, na Viču in v Kozarjah. Pri tem delu je imel precej uspeha, vendar so ga opazili Italijani; zato je moral oditi v ilegalo. Njegova aktivnost na klub temu ni bila oslabiljena. Glavno pozornost je obrnil na zbiranje orožja, municije in drugega vojnega materiala ter na organiziranje

tehniki in ustvarjanje partijskih organizacij.

Dobil je važno nalogo, da organizira atentat na bivšega generala Rupnika. Medtem pa so Italijani, ravno ko se je pripravil za to akcijo, postavili na Viču velike žične zapreke. Svoje delovanje je prenesel v Moste. Junija 1942 se je z lažno legitimacijo skušal prebiti v Brdo k partizanom. V Ilirski ulici ga je aretirala policija, ki je imela njegovo sliko. Milan je skušal pobegniti, vendar je bil zadet v glavo. Prenesli so ga v bolnico, kjer je naglo umrl.

Drago Flis-Strela

Strela je pred vojno živel v Hočah pri Mariboru, tik pred pričetkom vojne pa je odšel v Ljubljano študirat medicino. Ideje naprednega delavskega gibanja je spoznal še v Hočah, zahvaljujoč se vtišu, ki ga je nanj napravil vaški učitelj — komunist.

Strela je bil med prvimi, ki so se leta 1941 odzvali klicu Partije na oborožen odpor. Ze 15. julija je stopil v prvo Pohorsko četo. V novembru je bil poslan v Ljubljano, januarja 1942 pa je stopil v bataljon "Ljuba Serčerja", v katerem je bil kmalu postavljen za komisarja čete. Julija 1942 je bil dodeljen Loškemu odredu, s katerim je dva meseca kasneje odšel na Primorsko. V Loškem odredu je bil politični komisar II. bataljona. Vso zimo je ba-

ČE JE REVOLUCIJA hotela uspeti, je morala združevati vse sloje, tako delavce kot intelektualce. Tega se je Partija zavedala že od vsega začetka. Organizirala je živahno politično delo in skrbelo za zvezo med mladino. Univerza je bila vedno med najaktivnejšimi, vedno je vneto podpirala najbolj revolucionarne ideje. Ljudska pravica, ki jo je Partija začela izdajati leta 1934, je bila posebno razširjena med univerzitetno mladino.

V letih pred vojno, ko se je že močno občutila nevarnost fašizma, ko je šlo za obstoj slovenskega naroda, se je Partija te nevarnosti prva zavedala. Na ustanovnem kongresu Komunistične partije Slovenije na Čebinovem leta 1937 je izdala manifest, v katerem je poudarjala borbo proti fašizmu in boj za enotnost slovenskega naroda. Leta 1938 sta izšli dve številki ilegalnega Slovenskega poročevalca. Začela je tudi zbirati prostovoljce za mednarodno brigado v španski osvobodilni vojni. V Španiji se je v tem času borila samostojna slovenska četa, imenovana Ivan Cankar.

Ilegalni klub Triglav na univerzi in še mnogi drugi klubi in krožki so zbirali okrog sebe napredno mladino; študirali so marksistično literaturo in se čutili prizadete nad vse večjim porastom fašizma in silnic, ki so vodile v vojno. Tako so pričakali vojno, pripravljeni in nobena sila jih ni mogla vreči iz tira. Boris Kidrič, Boris Kraigher, Lidija Šentjura, Tone Tomšič, Mira Svetina in ostali revolucionarji in aktivni člani Partije že vrsto let, so začutili, da je prišel njihov čas. Osvobodilno fronto slovenskega naroda je organizirala Partija in s tem napovedala vojno vsakomur, ki bi si drznil omadeževati narodovo suverenost. Ni se ustrašila krvi in ne požganih domov. Zavestno se je borila za dobro naroda in zmagala.

taljon ostal na območju Tolmina, kjer do tedaj ni bilo večjih partizanskih enot. Zaradi njegovega neutrudnega dela so v vrste borcev za svobodo vsak dan vstopali novi borci iz Tolminskega in Benečije.

Marca 1943 je bil imenovan za namestnika komisarja Severnoprimorskega odreda, septembra 1943 pa, ko je kapitulirala Italija in ko so partizanske enote silno narasle, je Strela postal pomočnik komandanta III. operativne cone. Kmalu je bil imenovan za politkomisarja Goriške brigade, ki se je kasneje spojila z brigado Ivana Gradnika. V vseh borbah je Strela pokazal veliko junaštvo.

Strela pripadajočemu sodelovalcu, ki ga je brigada kot najboljša na Primorskem uživala med ljudstvom. Junija 1944. leta je prišel v štab IX. korpusa. V zadnji aprilski ofenzivi je obšel sovražnikove položaje z ranjeno nogo. Na osnovi podatkov, ki jih je zbral, so enote XXX. divizije v težkih borbah uspešno prebile obroč. Sedaj je svetnik Zvezne zbornice za zunanjo trgovino v Beogradu.

Slava Klavora

Ze kot učenka Trpovske šole v Mariboru se je povezala s



Slava Klavora

komunisti in začela sodelovati v političnih akcijah. Ko se je vpisala leta 1939 na Visoko ekonomsko komercialno šolo v Zagrebu, je še aktivneje delala med študenti. Po vrnitvi v Maribor je osnovala slovenske organizacije, prenašala ilegalni material iz Ljubljane, organizirala razne sestanke v Mariboru in okolici in s tem širila revolucionarne ideje. Ko je okupator zasedel našo zemljo, je Slava Klavora kot vodja slovenske organizacije postala član pokrajinskega partijskega vodstva za Štajersko, Organizirala je pokrajinsko partijsko tehniko, bila je partizanski kurir, snovala pa je tudi odbore OF. Pod njenim vodstvom so slovenske grupe v Mariboru izvedle številne diverzantske akcije.

Revolucionarna dejavnost teje neustrašnega dekleta pa je bila kratka. 7. avgusta 1941 je šla na javko z narodnim herojem Slavkom Slanrom in padla v zasedo nemške policije. Pojedla je zavoj z važnimi dokumenti, da bi ne kompromitirala tovarišev. Slavko Slanrom jo je poskušal osvoboditi, vendar mu ni uspelo. Nemški fašisti so je mučili na vse načine. da bi od nje kaj zvedeli. »Ne vem!... Ne poznam...« To je bilo vse, kar so zvedeli od hrabre partizanke v 17. dneh mučenja. Ko so jo 24. avgusta 1941 ustrelili s skupino soborcev na dvorišču mariborskega zapora, ni dovolila, da bi ji za-

zdrženih v odboru Rdeče pomoči itd. Kmalu se je zaposlil kot gradbeni tehnik, istočasno pa je postal tudi sekretar pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo. 1938. leta je bil izbran za člana Okrožnega komiteja KPS za Ljubljano, a 1939 za člana CK KPS. Da bi še bolje izvrševal odgovorne partijske naloge, je leta 1939 prešel v ilegalo. Ob okupaciji je bil med prvimi organizatorji vstaje in NOB za vso ljubljansko pokrajino. Maja 1942 je padel Italijanom v roke. Prepeljali so ga v taborišče Gonars, od koder pa je že po treh mesecih pobegnil in se pridružil partizanom na Primorskem. Junija 1943 je bil imenovan za političnega komisarja Glavnega štaba Slovenije, do konca vojne pa je bil še sekretar pokrajinskega komiteja KPS za Slovensko Primorje. Po osvoboditvi je imel več odgovornih funkcij. Sedaj je predsednik IS LRS.

pokrajini. Dvema slovenskima brigadama so se upirale velike moči Italijanov, po številu in opremljenosti desetkrat močnejše. V večdnevni borbi sta brigadi prebili tritirski obroč, pri čemer se je posebno izkazala Albertova brigada.

Po osvoboditvi je imel Albert Jankovič več odgovornih funkcij, sedaj pa je sekretar OK ZKS v Kopru.

Majda Vrhovnik

Zgodaj je prišla k napredni mladini, postala je skoejka, konec leta 1940. pa tudi član



Majda Vrhovnik

KPS. Sodelovala je v mnogih akcijah naprednih študentov. Takoj po okupaciji je bila kurir sekretarja CK KPS Toneta Tomšiča. Ko se je kompromiti-

1931. leta je pomagal Borisu Kidriču pri obnavljanju partijske organizacije. Od 1932 do 1934 je vodil ilegalno tehniko. Med trboveljskim štrajkom (1934) je padel v roke policiji. Naslednje leto je bil ponovno zaprt in obsojen na 18 mesecev zapora; kazen je prestal v taborišču Sremske Mitrovice.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

zaradi izčrpanosti dodelili bolnišnici. Po krajšem času se je spet vrnila v enoto, v slavni ženski vod Pohorskega bataljona. V borbah proti Nemcem je pokazala izredno hrabrost; borci so ji dali ime Pohorska.

S tem, da je spremljala ranjenega narodnega heroja Dušana Kvedra v bolnišnico, se je izognila strašni tragediji Pohorskega bataljona, ki je 8. januarja 1943 v krvavi borbi z Nemci izginil do zadnjega borca. Potem je Milka stopila v Savinjski bataljon, v katerem je kot vodnik sodelovala v mnogih borbah. V slavnem štajerskem pohodu, ko so enote XIV. divizije osvobajale gornjo Savinjsko dolino, je Milka padla v težki borbi za Ljubno, v dvajsetem letu življenja.

Lidija Šentjura

Oče Lidije Šentjura, rudar iz Hrasnika, je padel v I. svetovni vojni in zapustil ženo in troje otrok. Lidijina mati je imela majhno gostilno in tako je lahko poslala hčer na učiteljsko. Na učiteljsko v Ljubljani se je Lidija spoznala z Edvardom Kardejem. Tedaj se je še bolj povezala z naprednim mladinskim in delavskim gibanjem. Leta 1932 je postala članica KPJ. Tedaj je že neumorno politično delala na ljubljanski univerzi in v Trbovljah med delavci. Zaradi tega je bila tudi obsojena na dve leti zapora, ki ga je prestala v Požarevcu. Po vrnitvi iz zapora je prišla spet na ljubljansko univerzo in se z vso močjo vključila v revolucionarno gibanje. V rudarskih revirjih snuje nove partijske organizacije. Tako nadaljuje svoje revolucionarno delo vse do okupacije, ko je internirana v Srbijo. Vendar ji je od tu uspelo pobegniti, prišla je ilegalno v Slovenijo in nadaljevala delo v pokrajinskem komiteju SKOJ za Slovenijo in v okrožnem komiteju Partije za Ljubljano. Ilegalno dela v Ljubljani vse do sredine leta 1943, ko gre na osvobodeno ozemlje kot kandidat za člana CK KPS. 1944. leta je prišla med drugim tudi v Trst, kjer je pomagala organizirati slovensko-italijansko antifašistično unijo.

Sedaj je član IS LS FLRJ, predsednik sveta za socialno pravo FLRJ, dela pa tudi v ostalih organizacijah.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

zaradi izčrpanosti dodelili bolnišnici. Po krajšem času se je spet vrnila v enoto, v slavni ženski vod Pohorskega bataljona. V borbah proti Nemcem je pokazala izredno hrabrost; borci so ji dali ime Pohorska.

S tem, da je spremljala ranjenega narodnega heroja Dušana Kvedra v bolnišnico, se je izognila strašni tragediji Pohorskega bataljona, ki je 8. januarja 1943 v krvavi borbi z Nemci izginil do zadnjega borca. Potem je Milka stopila v Savinjski bataljon, v katerem je kot vodnik sodelovala v mnogih borbah. V slavnem štajerskem pohodu, ko so enote XIV. divizije osvobajale gornjo Savinjsko dolino, je Milka padla v težki borbi za Ljubno, v dvajsetem letu življenja.

Lidija Šentjura

Oče Lidije Šentjura, rudar iz Hrasnika, je padel v I. svetovni vojni in zapustil ženo in troje otrok. Lidijina mati je imela majhno gostilno in tako je lahko poslala hčer na učiteljsko. Na učiteljsko v Ljubljani se je Lidija spoznala z Edvardom Kardejem. Tedaj se je še bolj povezala z naprednim mladinskim in delavskim gibanjem. Leta 1932 je postala članica KPJ. Tedaj je že neumorno politično delala na ljubljanski univerzi in v Trbovljah med delavci. Zaradi tega je bila tudi obsojena na dve leti zapora, ki ga je prestala v Požarevcu. Po vrnitvi iz zapora je prišla spet na ljubljansko univerzo in se z vso močjo vključila v revolucionarno gibanje. V rudarskih revirjih snuje nove partijske organizacije. Tako nadaljuje svoje revolucionarno delo vse do okupacije, ko je internirana v Srbijo. Vendar ji je od tu uspelo pobegniti, prišla je ilegalno v Slovenijo in nadaljevala delo v pokrajinskem komiteju SKOJ za Slovenijo in v okrožnem komiteju Partije za Ljubljano. Ilegalno dela v Ljubljani vse do sredine leta 1943, ko gre na osvobodeno ozemlje kot kandidat za člana CK KPS. 1944. leta je prišla med drugim tudi v Trst, kjer je pomagala organizirati slovensko-italijansko antifašistično unijo.

Sedaj je član IS LS FLRJ, predsednik sveta za socialno pravo FLRJ, dela pa tudi v ostalih organizacijah.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

Po povratku iz Bileče je postal član Vojne komisije, ki jo je Partija organizirala med ljudmi, mobiliziranimi v vojsko 1940. leta. Po aprilskem zlomu je postal član Glavnega štaba Slovenije. Po letu 1941 je odšel v Trst, da bi organiziral OF in vzpostavil zvezo z italijanskimi komunisti. Bil je član PK KP Slovenije za Primorsko in Istro. Padel je v roke policiji in bil pred posebnim sodiščem leta 1942 v Rimu obsojen na 30 let ječe. Zaradi slabe hrane je dobil tuberkulozo in leta 1944 umrl.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije na Čebinovem leta 1937 je bil izbran za člana Centralnega komiteja. Po kongresu se je odločno bori proti fašistični reakciji. Zaprt je bil skoraj vsako leto, 1939. leta pa je bil interniran v Bilečo.

vrnil v domovino in takoj organiziral Brežiško četo, decembra 1941 pa pomagal pri formiranju Štajerskega bataljona.

Bil je politični komisar II. štajerske brigade, načelnik Glavnega štaba Slovenije, pomočnik načelnika Vrhovnega štaba NOV in POJ in po smrti Franceta Rozmana komandant Glavnega štaba Slovenije.

Po osvoboditvi je bil nekaj časa v JLA, sedaj pa je jugoslovanski ambasador v Indiji.

Rado Pehačec

Končal je osem razredov gimnazije in tri semestre prava. Intenzivno je sodeloval v prosvetnem delu Sokola, bil pa je povezan tudi z mnogimi drugimi levičarskimi društvi na Notranjskem. V Logatcu je 27. marca 1941 organiziral miting, kjer je govoril klub intervencij policije. Bil je tudi eden od organizatorjev OF na območju Logatca. Marca 1942 je padel v partizane; postal je vodnik v Dalmatinski partizanski četi, zatem pa komandir II. čete Dalmatinskega bataljona v Dolomitih. Tu je ostal skoraj vso vojno. Januarja 1943 je postal komandant Dalmatinskega bataljona, septembra tega leta pa je bil postavljen za komandanta XVII. divizije.

SREČANJE BO V ŠTUDENTOVSKEM NASELJU OD 30. JUNIJA DO 11. JULIJA — DOSLEJ KAJVEČJA UDELEŽBA, NAVZOČIH BO PRIBLIŽNO 30 ZASTOPNIKOV POSAMEZNIH UNIVERZITETNIH SREDIŠČ IZ 13 DRŽAV IN NEKAJ VEČ KOT 40 TUJINIH ŠTUDENTOV, KI ŠTUDIRAJO V JUGOSLAVIJI — NA PROGRAMU SO 4 TEME — TEHNOLOGIJA IN SOCIALNI RAZVOJ, GOSPODARSKE IN SOCIALNE SPREMEMBE V JUGOSLAVIJI, NAMEN VZGOJE V MODERNI DRUŽBI, GOSPODARSKA, POLITIČNA IN DUHOVNA EMANCIPACIJA NERAZVITIH DRŽAV — IN NAMEN SREČANJA: V OKVIRU SPLOŠNE RAZPRAVE ISKRENO IZMENJATI MNENJA O AKTUALNIH SVETOVNIH PROBLEMIH IN UDELEŽENJE KAR NAJBOLJE SEZNANITI S SPLOŠNIM DRUŽBENIM IN GOSPODARSKIM RAZVOJEM JUGOSLAVIJE.

Ko že govorimo o mednarodnem študentovskem srečanju, sedem po vrsti in ga prirajamo prav v času, ko se po vsem svetu včasih bolj, včasih manj uspešno lomijo ledeni stebri hladne vojne, ko vedno smejeje stopajo na svetovni politični oder mlade neodvisne države in terjajo enakopravno do odločanja o vseh problemih, ki tarejo blokovsko razdvojeni svet, ko nevezane države z Jugoslavijo stopajo po poti, ki edina zanesljivo vodi k najvišji dobroti in idealu današnjega sveta — pomirju in trajnemu miru, je ugotovitev, da je mednarodno srečanje najprikladnejša oblika za izmenjavo mnenj o posameznih perečih vprašanjih, popolnoma upravičena. Naj omenimo, da je zadnja leta občutiti v posameznih nacionalnih študentovskih unijah vedno večje zanimanje za splošne gospodarske, socialne in politične probleme — tudi nekatere zahodnoevropske študentovske unije z močno sindikalistično obarvanimi cilji, ki se doslej s tem niso ukvarjale, ubirajo to pot — da ne omenjamo študentovskih organizacij in njihovih članov iz mladih neodvisnih azijsko-afriških držav, za katere skoraj velja, da posvečajo temu več časa kot študiju.

Ne da bi se spuščali v iskanje materialnih družbenih silnic, ki spodbujajo takšna prizadevanja in poiskali prijemljive vzroke za naraščanje zanimanja za te probleme, kot na primer tesna povezanost južnoameriških študentov, zlasti brazilskih, z delavstvom in

ne strani današnjih mednarodnih odnosov bi v končni fazi utegnili pripeljati tudi tiste udeležence srečanja, ki so zamerovani v vsestransko in moralno politično upravičenost današnjih kolonialističnih metod, do ugotovitve, da dandanes tudi najneposrednejši poskusi obvladovanja nerazvitih držav nimajo nobenega smisla in da vodi le politika aktivne koeksistence do poje-manja napetosti, s tem pa tudi do trajnega miru na svetu in do splošne emancipacije zastalnih dežel.

Program srečanja sicer ne predvideva, kot je to že ustaljena praksa, nobenih sklepov, deklaracij ali resolucij o posameznih vprašanjih, njegov namen je le iskreno pogovoriti se o stvareh, ki jih bodo načeli referati. Vendar pa, če prav upoštevamo doslej že tolikokrat učinkovite rezultate srečanja in jih upravičeno štejejo za edino mero uspešnosti nadaljnega tovrstnega

delovanja, se nam samo po sebi vsiljuje vprašanje, ali ne bi morda kazalo v prihodnje razmisliti, da bi udeleženci srečanja sprejeli svoje zaključke o posameznih problemih v obliki različnih deklaracij ali resolucij...

Kot že rečeno, je mednarodno študentovsko srečanje tradicionalno. Pridobilo si je precejšen ugled in je poleg seminarja „Univerza danes“ v Dubrovniku, edina, po obsegu sicer manjša mednarodna študentovska manifestacija. Želimo si, da bi prireditelji — komisija za mednarodne stike pri UO ZŠJ in CO ZŠJ tudi v letošnjem juliju opravičila njegov sloves in položila temelje za še tesnejše sodelovanje s študentovskimi organizacijami iz tujine, saj prav vsestransko spoznavanje in medsebojno zaupanje — srečanja so bila vedno lepa prilžnost za to — opravičujejo upanje na nove, sedanjemu položaju prepotrebne odnose.

PREDSTAVLJAMO VAM ...

Nacionalna zveza študentov Avstrije

Nacionalna zveza avstrijskih študentov je bila ustanovljena po drugi svetovni vojni. Članstvo v tej organizaciji je obvezno za vse študente, vpisane na avstrijski univerzi in visokih šolah.

Glavna pisarna zveze je na Dunaju, kjer je tudi osrednji oddelek za kulturo, šport, socialna vprašanja in za zunanje zadeve. Razen tega je na Dunaju

Zveza ne organizira seminarjev, ne skrbi za štipendije. Pomanjkanje materialnih sredstev onemogoča dajanje večje pomoči belgijskim študentom.

Pisarna zveze je v Bruslju. Zveza je vedno tesno sodelovala s COSEC in WUS.

Zveza študentov kanadskih univerz

Nacionalna zveza študentov kanadskih univerz NXCUS obstoja približno 26 let. Ustanov-

ljena je bila po nemški okupaciji ponovno ustanovljena. Člani zveze so študentovski svet v univerzi Kopenhagen in Aarhus, s kopenhavske šole za ekonomijo in administrativno poslovanje, s Politehniške visoke šole, s Farmaceutijske visoke šole, Kmetijske visoke šole, Dentistične visoke šole in z Arhitektonske šole pri Umetnostni akademiji.

DFŠ že dolgo let skrbi za izboljšanje ekonomskega položaja študentov. Pri tem sodeluje z ministrstvom za statistiko.

Nacionalna zveza študentov Anglije, Wallesa in Severne Irske

NUS je bil ustanovljen 1921. leta kot rezultat želje britanskih študentov po organizaciji, ki bi jih predstavljala v odnosih s študenti iz inozemstva.

Statut NUS določa njegove cilje:

NUS predstavlja študente Anglije, Wallesa in Severne Irske v nacionalnih in mednarodnih okvirih, vzdržuje in pospešuje sodelovanje s študenti drugih držav, štiti osebne, socialne in splošne interese študentov in opravlja druge posle, ki podpirajo in koristijo že navedenim ciljem.

Nacionalna zveza študentov Francije

Francoska nacionalna zveza študentov je bila ustanovljena 1907. leta na kongresu predstavnikov nekaterih glavnih študentovskih združenj.

V UNEF je 56 nacionalnih svetov študentov. Francoski študentje so povezani v lokalnem združenju, ki je del širše federacije, v kateri imajo svoje predstavnike. Na sestankih unije je odločilno število glasov proporcionalno razdeljeno glede na število članov sveta.

Imajo dva načina konferenc zveze:

a) Generalna skupščina in Kongres, ki se sestajata enkrat letno. Njena naloga je, določiti splošno politiko UNEF. Odloki Generalne skupščine niso polnomočni, če ni prisotna vsaj polovica članov.

b) Administrativni svet, ki se redno sestaja vsake tri mesece. Sestavljen je iz predsednikov združenj in njihovih predstavnikov.

Cilji UNEF so bili natančno določeni na kongresu v Grenoblu 1947. l.

a) Izražati položaj študentov Francije v vseh problemih, ki se nanašajo na njihove pravice in dolžnosti. Imeti vlogo predstavniškega telesa študentov v stikih z vlado in univerzitetnimi oblastmi.

b) Zagotoviti realizacijo vseh materialnih in kulturnih potreb študentov.

c) Razvijati sodelovanje med francoskimi študenti in študenti sosednjih držav.

d) Omogočiti nadaljevanje študentovskih tradicij z razvijanjem duha iskanja resnice, tovarištva in solidarnosti.

UNEF je povezana s COSEC in je bila enkrat tudi član revizijske komisije.

Nemška nacionalna zveza študentov

Ustanovljena je bila 1949. leta. Kasneje se lahko vanjo vključijo tudi študentovske organizacije iz Vzhodne Nemčije. Pravico do članstva v VDS imajo študentovski organi univerz in tehničnih visokih šol. 1954. leta je združenje štelo 54 članov, v glavnem združenja iz Zapadne Nemčije in zapadnega Berlina. Enkrat letno se predsedniki članic sestanejo na generalni skupščini, ko izvolijo izvršni odbor, pregledajo proračune, odloke o osnovnih vprašanjih in razpravljajo o združevanju ali odstopih članic. Vsaka članica ima do 5 glasov, glede na število študentov na univerzi, ki jo predstavlja.

Zveza izraelskih študentov

Zveza izraelskih študentov je bila ustanovljena 1948 in predstavlja približno 6 tisoč izraelskih študentov iz naslednjih šol: hebrejska univerza, tehniški inštitut, telavivska šola za pravo in ekonomijo, telavivska šola za družbene vede, Hezalelska visoka šola za umetnost, Jeruzalemska glasbena akademija.

UIS aktivno sodeluje v UNESCO, svetovni zvezi židovskih študentov, COSEC, IAESTA, ISMUN in ustanavlja centre židovskih študentov po vsem svetu.

Zveza študentov Nizozemske

Nizozemska študentovska zveza je nastala v borbi proti skupnemu sovražniku. Nizozemski študentovski svet je pričel delovati 21. avgusta 1945. leta.

Glavni cilji NSR so zaščita splošnih interesov vseh nizozemskih študentov v nacionalnih in mednarodnih okvirih.

Zveza študentov Norveške

Oktober 1936. je nacionalni zbor študentov izvolil pripravljalni komite, ki naj bi pripravil načrte ustave in ustanovitve organizacije. Predstavniki generalnih skupščin raznih univerz so se sestali marca 1937. leta in soglasno sklenili, da se ustanovi nacionalna zveza, in sestavili njen statut.

Statut se ni bistveno spremenjal do 1948. leta, ko je bil spremenjen zaradi več važnih vprašanj. Spremembe v statutu, ki so nastale med okupacijo, se nanašajo na odločbo, da se morajo študentovski voditelji iz leta 1942 umakniti z vodilnih položajev.

Članstvo NSU združuje vse norveške študente, ki jih je sedaj 6 tisoč.

NSU aktivno podpira združenje za nordijsko sodelovanje, Norveško unijo akademskih delavcev itd. NSU je sodelovala z mednarodno zvezo študentov, vendar pa je leta 1950 izstopila iz njenega članstva.

Nacionalna zveza švedskih študentov

Nacionalna zveza švedskih študentov združuje vse švedske študente in dijake strokovnih šol, ki so vključeni v lokalnih združenjih. Teh je devetnajst.

Poglaviti cilj SFS je demokratizacija višjega šolstva na Švedskem, pomemben del njene aktivnosti pa je posvečen različnim načrtom za pomoč in skrb za študente.

Nacionalna zveza študentov Švice

Prva zveza švicarskih študentov je bila ustanovljena 1892. leta. Trajala je šest let in je bila 1908. leta obnovljena, kmalu pa je znova razpadla. Ponovno so jo obnovili leta 1920. Od takrat temelji na federalni podlagi in združuje štiri jezikovne skupine: nemško, francosko, italijansko in retoromansko.

Enajst sekcij zveze šteje približno 16 tisoč članov iz znanih švicarskih univerzitetnih sredstev.



Lansko srečanje je bilo v Klubu ljudskih poslanecv

kmečkimi slojem itd. — lahko rečemo, da so te težnje zelo pozitivne in da zanikajo traditve o politični nezainteresiranosti študentov in, kar je najpomembnejše, jasno kažejo, da je mladi intelektualni sloj, če ne že materialna, pa vsaj trdna moralno politična sila. Ta zastopa v primerjavi z drugimi političnimi skupinami večkrat zelo radikalna stališča in bi v določenih okoliščinah utegnla temeljito preobraziti podobo svoje države.

Oblike sodelovanja nacionalnih študentovskih organizacij so zelo pestre. Različna srečanja, seminarji, festivali, športna tekmovanja in druge prireditve dajejo mednarodnemu študentovskemu življenju pečat razgibanosti. In sedmo mednarodno študentovsko srečanje bo sodeč po obširnem programu in po velikem številu doslej došlih prijav k temu nedvomno precej prispevalo. Seveda te manifestacije pri nas ne moremo dati v isti koš s podobnimi prireditvami v Avstriji, Zahodni Nemčiji, Veliki Britaniji, Franciji itd., ker jo je treba presojati na podlagi povsem drugačnih dejstev, in sicer med drugim na podlagi pravilnosti stališč ZŠJ o posameznih perečih vprašanjih današnjega časa.

Kaj si naj torej obetamo od sedmega srečanja? Predvsem naj bi splošna razprava v kar najbolj objektivni luči osvetlila probleme, nakazane v referatih, med njimi zlasti v referatu o gospodarski, politični in kulturni emancipaciji nerazvitih držav, saj so prav ta vprašanja v tesni zvezi s kolonializmom modernega kova in bodo tako ali drugače sprožila obravnavo današnje, sicer že nekoliko odmaknjene, vendar pa v obeh vseh naprednih ljudi najbolj tragične in škodljive kolonialistične prakse v Kongu, na Kubi, v Laosu in praksi, ki prav sedaj doživlja še brutalnejšo fazo v portugalski Angoli. Objektivna obravnava te najbolj tem-

Zveza študentov Belgije

Belgijska nacionalna zveza študentov obstoja že od 15. marca 1924. leta. Po drugi svetovni vojni so obnovili pravila organizacije in vnesli vanje več splošnega sodelovanja. Flamskim in francoskim študentom so dali pravico do enakega števila predstavnikov.

Vsi študentje univerze so člani zveze. V poročilu o ustanovitvi univerze iz leta 1954 je navedeno število 21.999.

Edini pomožni organ zveze je njen potovadni biro, ki organizira študentovske turneje in poletne ekskurzije. Izletov je precej, od 300 do 400 v sezoni.

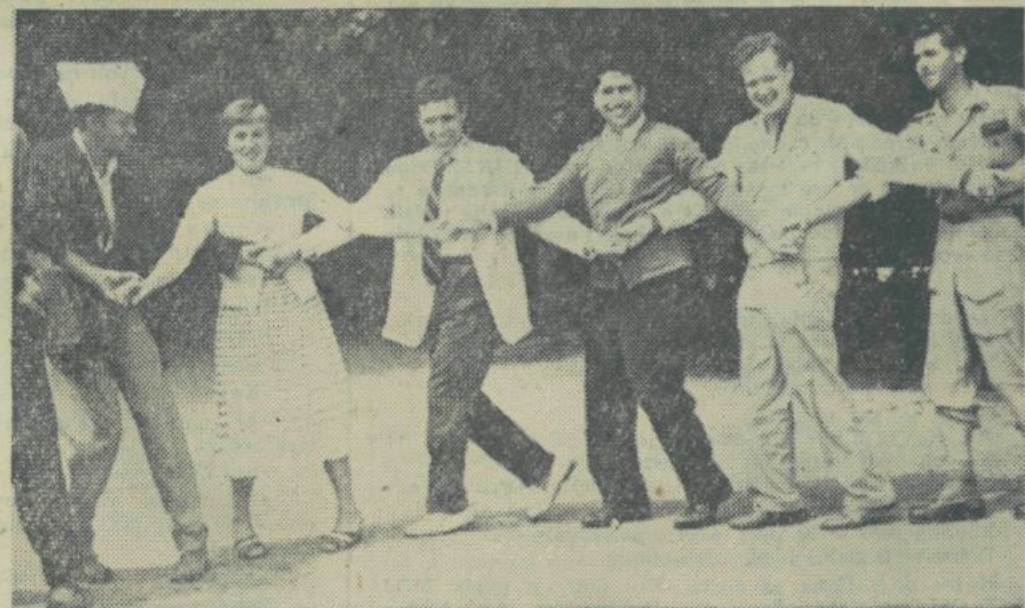
ljena je bila sicer 1926. leta, vendar med drugo svetovno vojno ni delovala. Ponovno je oživel leta 1946. leta. V organizaciji je bilo leta 1946 in 1947 65.000 študentov z 21 univerz, v letih 1948 in 1949 že 79.000, potem pa se je število članov zmanjševalo vse do 50.000 v letu 1953. Od tedaj naprej je število članov vsako leto večje za 10 odst.

Vendar je število članov zelo variabilen faktor, ker se univerze stalno združujejo in razdružujejo. Svoje cilje si je NXCUS postavila že 1926. leta in so ostali v bistvu nespremenjeni vse do danes. Obsegajo predvsem izboljšanja vseh vrst, razumevanja med kanadskimi študenti, napredek in razvoj zvez z drugimi nacionalnimi in mednarodnimi študentovskimi grupami in posamezniki.

Nacionalna zveza študentov Danske

Prvi njen statut je iz leta 1926. Po njem je DSF predstavnik danskih študentov in ni politična organizacija. Zveza pa je bila formirana 1919. leta.

Današnja nacionalna zveza študentov Danske obstoja od 1946.



Študentovsko srečanje v Ljubljani



VII. mednarodno

MED. FILMI IN KNJIGAMI

DVOMLJIV REZULTAT

Premiera filma Boštjana Hladnika »Ples v dežju«

Stara resnica, da je boljše neko stvar vnaprej manj hvaliti, je prišla pri Hladnikovem filmu do polne veljave. Obilica reklame za film »Ples v dežju« se pred začetkom priprav za snemanje in vztrajna pozornost poročevalcev, ki so jo tudi kasneje izkazovali režiserju, igralcem itd., se je spremenila kar v nekakšno prepričanje, da novi film bo edinstvena, presenetljiva stvaritev. Ta psihoza je v veliki meri vplivala tudi na gledalce, ki so se udeležili prve javne projekcije »Plesa v dežju« (sedaj je bila tudi premiera). Nestirno godrnjanje in premikanje na stolih je dobilo svoj epilogo tudi s ploskanjem, po predstavi pa se izmenoma vstale s krepkimi argumenti, da morajo biti »proti«, druge pa — »za«. Seveda nobena nestirnost pri ocenjevanju ni umestna, treba pa je priznati, da je imela vsaka od obeh »strank« svoj prav, ki je bil tokrat še prav posebno pogojen z individualno presojo in čustveno oz. razumsko reakcijo.

Smoletoval roman »Črni dnevi in beli dan« je kot dovolj dobro napisana literatura vzbudila nekaj pozornosti, vprašanje pa je, zakaj je ta snov, ki pač ni izrazito filmsko hvaljena, zmikala Hladnika — režiserja. »Ples v dežju« naj bi bil namreč nekak preizkusni kamen, kjer bi Hladnik pokazal svoje zmožnosti, znanje in napredek po študiju v Franciji. Tam »vladajoči« tzv. »novi val« je prevzel tudi mladega režiserja, ki je sedaj doma s svojimi kinoteatralnimi izkustvi iz predloge slovenskega avtorja napravil nek splošen »novo-valovski« (7) film. Za svojo osobe afirmacijo je z njim storil prav gotovo vse, da bi dokazal, da mu ne primanjkuje idej, da uspešno obvlada montažo in vožnje s kamero, da... To vse govori v prid filma in njegovih, za vrsto z likovno estetskim okusom posnetih prizorov umetniške fotografije, za domiselno uporabljene efekte itd. To pa za umetniški igralni film nikakor ni dovolj.

Ce oddajemo prevet pogosto forsirano simboliko (n. pr. mlada zaljubljenca, ki naj menda izpričuje optimistično vero), ki se nadejuje še v vsiljivih in mučno glasnih zvocih efektih (pasje lajanje, dež itd.) in še kaj, je »Ples v dežju« oblikovno uspešen film, ki je morda malec nenavaden, a kljub razvečenosti, zanimiv. Vsebinsko pa je iz Smoletove zgodbe nastala dvomljiva dekadentna filmska pripoved, izpovedana v medijih, nefilmskih dialogih, zrcitiranih v togem, brezbarvnem »klasičnem« gledališkem stilu.

Latinski pregovor pravi: »carta non erubescit«. Mi pravimo »papir vse prenese«, v Hladnikovem (in še prenekaterem drugem) primeru pa bi lahko rekli: »filmski trak vse prenese«. Po gledanju Hladnikovega filma se lahko upravičeno vprašamo, ali je bilo res tako nujno potrebno, da je bilo za afirmacijo enega režiserja-zabentnika vloženih toliko sredstev in to zgolj zato, da je lahko drago eksperimentalni. Vprašanje je tudi, čemu sploh se imamo umetniške, filmske in druge svete, če ti nikakor ne opravljajo svojih primarnih funkcij tam in takrat, kadar bi bilo to potrebno. Morebiti bi nam na ta način bilo prihranjeno gledanje Hladnikovega izdelka, s katerim je pokazal, da za igralni film še ni dorasel, vsaj ne v tej meri, da bi lahko nemoteno in samovoljno eksperimentalni, brez ozira na to, da so taki filmi namenjeni širokim množicam gledalcev, ne pa peščici privržencev te ali one »smeri«. »Vala« in. Morda bi se pa morala tega dejstva zavedati še v prvi vrsti naša vodstva filmskih podjetij, njihovi odgovorni posamezniki, kakor tudi organi družbenega upravljanja, ki so za to vendar bili ustanovljeni.

D. KRAIGHER



Prizor iz novega slovenskega filma »Nočni izlet«

»Ti loviš« — »Pleme hitronožcev«

V pomanjkanju mladinskih filmov smo lahko veseli vsakega poskusa, ki seže na to področje, saj je bil »Kekec« do sedaj, ko je režiser France Kosmač posnel »Pleme hitronožcev«, oziroma kakor se naslov filma glasi »Ti loviš«, edini slovenski pravi mladinski film. Vzrok za to je v težavnosti izbora in prenosa občutljive snovi na filmski trak, tako da res doseže svoj namen in zadovolji kritičnega mladega gledalca.

Režiser France Kosmač se je zavzelo lotil filmske realizacije dokaj neverjetno skonstruirane zgodbe, ki pa se je zaradi svoje nepreste, akcijske efektne izpeljave pokazala sila hvaljeno. Film prikazuje svet otrok, v katerem oni sami rešujejo probleme, ki posegajo v življenje odraslih, vse pa na veder, morskopločinski način. V filmu igrajo otroci sami sebe in se odrasli kar nekakšen moteč »poseg od zunaj«. Režiser je imel izredno srečno roko pri izbiri mladih akterjev, kar velja posebno za oba najmlajša »Hitronožca«, ki sta svoji »vlogi« kar najbolj neposredno sodoživljala, medtem, ko sta oba najstarejša, deček in deklica, že »igrala«. Opazna je izrazita neenotnost med posameznimi prizori v filmu, ki nihajo od zelo dobrih, kar izvrstnih, do komaj povprečnih. Film gradi celotno dogajanje na hitrem akcijskem tempu, ki ga pa ne obdrži veskoki ter mestoma opazno zdrkne v razvečenost.

Pri gledanju tega najnovejšega mladinskega filma, ki ga mladi gledalci sprejemajo in spremljajo z velikim navdušenjem, se nam še bolj jasno kaže, kako velika potreba je po dobrih filmih za mladino. Režiser Kosmač je na tem zanemarjenem področju nadaljeval prekinjeno delo in ga v redu opravil.

D. K.

Zakaj je odpadel koncert Koroškega akademskega okteta

V aprilu in maju so se odvijale prireditve in koncerti, ki sta jih organizirala ideološko-kulturna komisija UO ZŠJ in SKUD »Akademik«. O teh več ali manj uspešnih kulturnih manifestacijah ljubljanskih študentov v počastitev jubilejnega leta naše revolucije je »Tribuna« že obširno poročala, žal pa je šlo naše ostalo časopisje skoraj molče mimo, kot da bi šlo za vaje kakšnega provincialnega gasilskega društva. Tudi o tem bi kazalo enkrat obširneje spregovoriti, saj se nam — pa ne samo nam — zdi neverjetno, da v naših časopisih ne najdemo mesta recenzije in poročila o študentovskem umetniškem snovanju, ki doživlja doma in v tujini visoka priznanja.

Brez podrobnih razglabljanj o posameznih prireditvah pa lahko rečemo, da sta tako oba akademska pevška zbora kot folklorna skupina potrdila svoj umetniški nivo in da so našli tudi ansambli v SKUD »Akademik« obilo novih možnosti za svoje umetniško udejstvovanje, ki v širšem okviru ni namenjeno naši študentovski publiki, temveč se v raznih oblikah (turneje, sodelovanja na proslavah po Sloveniji, festivali ipd.) lahko in se tudi že vključuje v slovensko umetniško poudarjalnost. To so pokazale posamezne študentovske umetniške skupine z dosedanjimi uspehi, še lepše pa se to odraža z uspešnim lanskim jugoslovanskim študentovskim kulturnim festivalom v Ljubljani in letošnjimi prireditvami »Akademika«.

Iz tega obsežnega okvira letošnjih prireditev je odpadel koncert Koroškega akademškega okteta, ki so ga ljubitelji zborovskega petja z zanimanjem pričakovali, posebno še zaradi blestečih uspehov, ki jih je imel ta ansambel letos na svoji koncertni turneji po Zapadni Nemčiji. Ker je bilo zanimanje za ta koncert izredno veliko, kljub temu, da je bil na programu ob koncu »občajne« koncertne sezone — precej natrpane z vokalnimi koncerti ravno v maju — ko okus in interes občinstva navadno popuščata in ker smo prejeli številna vprašanja občinstva, smo dolžni naši javnosti pojasniti, zakaj je ta koncert, ki je bil najprej napovedan za 25. maj in nato preložen na 10. junij, odpadel.

Koncert Koroškega akademškega okteta je bil najavljen za 25. maj že v začetku aprila in okviru prireditev, ki jih je najavil »Akademik« v počastitev 20-letnice revolucije. Po vrnitvi okteta iz inozemstva so bile vstopnice dane v prodajo, vendar je kmalu zatem zbolel en član okteta. Zato je bila preložitvena nujna. Zaradi zasedenosti dvorane Slovenske filharmonije smo se odločili za 10. junij in v dnevnem časopisu in radiu najavili spremembo ter prelepli reklamne plakate. Težave, zaradi katerih je bil tudi sedaj koncert preložen oziroma odpovedan, pa so nastale, ker je vodstvo opere SNG dalo na spono za 10. junij opero »Ekvinočje«, v kateri ima član opernega zbora, ki sodeluje v Koroškem akademskem oktetu, manjšo solistično vlogo. Na prošnjo zastopnika SKUD »Akademika«, da bi vodstvo opere

RAZGOVOR OB KNJIŽNEM PRVENCU V. CUNDRIČA

Pesnikov pojoči grm

Te dni je pri Državni založbi Slovenije izšla v zbirki »Tokovi časa« nova slovenska pesniška zbirka, knjižni prvenec Valentin Cundriča. Mladi pesnik se je rodil februarja 1938. leta v Poljski na Gorenjskem. V gimnaziju je hodil na Jesenicah, sedaj pa je končal četrti letnik slavistike na ljubljanski univerzi. Kot pesnika ga poznamo že precej dolgo, predvsem iz Mladih poti, kjer je začel objavljati že pred več leti, zadnji dve leti pa tudi iz Naše sodobnosti. Sedaj je del njegovih pesni strujen v knjižni zbirki... Ob njenem izidu smo avtorju zastavili nekaj vprašanj.

Iz katerega obdobja so pesmi, objavljene v zbirki »Pojoči grm« in kje so že bile objavljene?

— Pesmi, ki sem jih vključil v to zbirko, so bile napisane nekako do decembra lanskega leta, razen Spomina na mrtvega prijatelja, ki sem jo napisal februarja letos in Moj četrti brat (maj 1961). Nekatere pesmi so bile že objavljene v Naši sodobnosti, nekatere pa v Mladih poteh.

Mi lahko poveš nekaj o kompoziciji zbirke?

— Zbirka je sestavljena iz ciklov z naslovi Krona iz ptic, Plavalosa deklica, Zvesto sidro, Zamračena soteska, Pojoče osti, zaključuje pa jo pripev April. Po tematični, ki jo ciklji obravnavajo, si sledi nekako takole: moja pokrajina, moja ljubezen, prijateljstvo, prva mračna doživljaja, trganje iz teh mračnih doživetij, konec zbirke pa predstavlja zanosna pesem April.

Ali se morda spominjaš svojih prvih pesniških poskusov?

— Stopajoč, ker ni bil samo enkrat. Podoben primer se je zgodil že pri lanskem gostovanju Koroškega akademškega okteta v Avstriji in na mednarodnem tekmovanju v Zapadni Nemčiji, ko se je zaradi nerazumevanja domačih stališča ravnatelja Opere moral vrniti predčasno zaradi predstav v Operi, ki pa so obratno odpadle, ko se je ansambel vrnil v Ljubljano.

Nikakor se ne bi hotel spuščati v delovanje Opere in njene programske politike, niti ne pričakujemo, da bi se vodstvo Opere pri postavljanju tedenskega programa oziralo na enega člana opernega zbora, ki sodeluje v Koroškem akademskem oktetu. Upravičeno pa pričakujemo drugačen odnos ravnatelja Opere do študentovske kulturne dejavnosti.

— Zakaj si slabe volje?« je vpraša Jerko. Dana iztegne roke. Jerko jo poboža. In potem poljublja. Dana ga gleda. »Vesela sem, da te poznam.« Nasmehne se ji. »Čudna si včasih.« ji očita tiho. »Taka sem že od malega.« Vendar je dober, pomisli Dana. GLAVNO JE, DA JE DOBER. Vidj njegov nasmeh. Ne ve točno, kaj Jerko misli. Navadno ve vsaj približno, kaj on misli. TODA TOČNO, KAJ ON MISLI NE VE NIKOLI. Ne more do njegovega bistva, do duše. Samo do ustnic pride. Do oči. Globlje ne. »Me imaš kaj rad?« ga tiho vpraša. »Vedno to sprašuješ.« Dvoje navpičnih gub je na njegovem čelu. »Ko mi pa nikoli ne poveš.« Jerko jo poljublja. »Saj to veš.« pravi. »Tega se ne govori, to moraš sama vedeti. Saj moraš čutil to.« »Jaz bi rada tudi slišala.« »Saj veš da te imam rad.« ji pravi, ko jo poljublja. Smehlja se mu, kot da je napravila pravkar nekaj neumnega. »Otrok!« ji reče. Nekaj tako igrivega in sončnega je na njegovih ustnicah, da si zarje obraz v njegove lase. Trobente noči odmevajo. Bobnj udarjajo ritem veselju. Bobni Poljublja jo. »Čakaj. Jerko...« »Kaj je?« »Ah, nič. Nič.« se mu nasmehne Dana. Zda ve, da ima sive oči. »Res ne?« »Nič ni res.« mu zagotavlja Dana. Se ko zapre oči, ve, da ima Jerko sive oči. Sama ne ve, kdaj pozabi nanje. Bobni. Bobni krvi. Bobni udarjajo ritem veselju. BOBNI. Po vseh poteh se jima približujejo. Po vseh stazah. Po vseh težakah.

AKADEMIK OB 20 LETNICI REVOLUCIJE

nosti. Pri tem lahko omenjamo da naše prošnje do Opere, bodisi glede pevca ali pa glede zborovodje (primer pevškega zbora »Vinko Vodopivec«), nikdar niso predstavljale ovire (vsaj ne pomembne) za normalno delo te ustanove. Vedno je bilo vprašanje enega člana opernega zbora (pred nedavnim smo imeli v sestavi Koroškega akademškega okteta dva zborista iz Opere, vendar nam je uspelo dobiti za enega nadomestila iz študentovskih vrst), zaradi katerega gotovo predstava lahko poteka, posebno še, če je možna zamenjava z drugim pevcem. Takihi — pa tudi dosti bolj perečih primerov, ki niso nič neobičajnega v opernih hišah, je bilo tudi v ljubljanski Operi nič koliko, zato nas tembolj čudi kategorično zanikanje takšne možnosti, kadar gre za koncert ali drug nastop študentovskega ansambla. Na morebitne pripombe — lahko namerno ali pa zaradi nepoznavanja — zakaj sodeluje v študentovskem ansamblu član opernega zbora, samo to: vedno in povsod ni mogoče dobiti nadomestila iz lastnih vrst. Važna pa sta namen in delo. Sicer pa bi bilo nesmiselno postavljati vprašanje, ali morajo n. pr. v Slovenski filharmoniji sodelovati samo Slovenci.

Odbor za proslavo 20-letnice vstaje pri UO ZŠJ, SKUD »AKADEMIK«



Valentin Cundrič: Kmečki fant

Zvečer je moje telo njiva pšenice in moja moška sila v klasju Dekleta se mi smejejo s srpi v rokah; žanjejo dneve, ki mi klečijo v tihj duši. Kadar zapojem, vztrepetam; zapirajo me v svoje plave oči, da begam preplahem kot prva večerna zvezda. Zjutraj sem polegla njiva, veter prostim, naj mi pomaga vstati... (Iz zbirke »Pojoči grm«)



Tomislav Perazič: Težke sanje

TANJA DRMEC BRANJEVKA

Trobente noči se oglašajo. Divje, zamolklo, kot klicj ujetje divjadi. Dana je sama v sobi. Dan izginja v temnih, ozkih ulicah. Neonske luči se zlovesče ogovarjajo preko cest. Dana je sama. N'kogar ni, da bi ji pomagal prepoditi podobo stare ženske iz predmestja, VOZILA JE TRICIKEL. Počasi, da ji je Dana snela masko z obraza — tanek pergamentni papir z neštetiimi črticami. Branjevka s triciklom, polnim posod za mleko. Vozila ga je mestnim gospodinjam. Vračala se je s praznimi posodami. Na dnu vozilca so bili krompirjevi olupki, zelenjavni odpadki za njenega pujska. Stara žena je vozila počasi, še zdaj ne ve in nikoli ne bo vedela, da je Dana tisti večer vzela njen obraz v svoje roke. Gledala ga je vso pot do doma. V sobi ga je položila na mizo in se zleknila po postelji. Dana je namreč študentka. Rada poležuje po postelji. Dvigne nogo in gleda črto iztgnjenega stopala. Toda obraz na mizi ne izgine. Polni se. Jasno jo gledajo oči. Dana ve, da je branjevka NJENA MAMA. Da, prav taka je bila! Še pred šestimi leti je bila prav taka! Stara ženska iz predmestja. Iz Ježice. Na triciklu. S praznimi kangljami za mleko. S krompirjevimi olupki na dnu. Ali z zelenjavnimi odpadki. Včasih so bile tudi pomarančne lupine. Dana je sama. N'kogar ni, ki bi ji pomagal prepoditi podobo stare ženske, ki postaja zlobna. Mrak leze po šipi, trobente noči se vse močneje oglašajo. Mama je imela rumenkaste oči. Dana je mislila, da je ne mara. Posebno takrat, ko jo je nalepla. Brata Jernečka je imela rajši. Dani se je zdelo, da mama nima časa, da bi jo kdaj pobožala. Morda zato, ker je bila vedno na njivi ob reki. »Na vrtičku« so rekli tej njivi. Najbrž zato, ker je bilo tu vedno vse vzorno opleto. Od tu je vozila mama čebulo in drugo v mesto. Včasih je Dana sedela na pragu. Suhljato desetletno dekletce. Gledala je mamo, kako je odhajala v mesto. V Ljubljano. Gledala je, kako se je vračala. Nikoli ni opazila, da bi

se mama starala. In vendar je nekoč prišla od zdravnika. Trudno je sedla na stol sredi kuhinje. Odkajljala se je in vrгла: »Pravi, da moram na operacijo.« Oče ni rekel ničesar. Vedno je bil redkobešen. Brat je jedel kruh. Dana je pomivala posodo. »Na operacijo! Slišite? Ste gluhi?« »Nismo.« je zamrmral oče. Brat in Dana pa ničesar. Mama se ji je smilila. A je bila zaprta vase — kot vsi domači — zato je molčala. V tistem trenutku je videla, da se je mama postarala. Obraz je bil kot star pergamentni papir z mnogimi črticami. Nekaj kot razočaranje se je rezalo iz oči. Oče je vzdihnil. »Bo že kako.« Mama je nekaj zamrmrala. Odšla je v vežo. Dani se je zdelo, da prvič sliši podrsavanje maminih nog. Podrsavala je po veži čudno, grozno, kot stara žival. Ritmični šumi. Kot da hodi v veži tuj človek. Kot smrt. SMRT? Dana je pomislila, da se vse to lahko slabo konča. V trenutku se ji je zdelo, da ima mamo rada. Celo zelo rada. Zda je vedela to zagotovo. Tako rada, da bi ji rekla nekaj nežnega. A ni bila vajena tega. Nenadoma se prikotali trkanje v sobo. Na vratih je Jerko. »In ti ker v temi?« jo vpraša. Sam vže luč. »Kaj je danes s tabo, da si kar v temi?« »Nič.« pove Dana negotovo. »Nekaj je, saj vidim.« »Nič. Kaj bi bilo!« Kot odsotna je. Ali žalostna? »Ne vem — se zmracni on.« »Si zaspala od sinoči?« »Ne. Spala sem do enajstih. Saj je nedelja. Ne očitam si.« »Do enajstih?« »Zbudila sem se že prej, a sem poležavala.« »Dobro se ti godi.« ji reče dobrohotno. »Kajne da.« Dana ga gleda. Moj fant, si misli. MOJ FANT. Oči ima plave, včasih sive. Kakšne ima zdaj? Ne ve. Gleda njegove ustnice. Vedno je s skritim užitkom gledala njegove ustnice.

»Zakaj si slabe volje?« je vpraša Jerko. Dana iztegne roke. Jerko jo poboža. In potem poljublja. Dana ga gleda. »Vesela sem, da te poznam.« Nasmehne se ji. »Čudna si včasih.« ji očita tiho. »Taka sem že od malega.« Vendar je dober, pomisli Dana. GLAVNO JE, DA JE DOBER. Vidj njegov nasmeh. Ne ve točno, kaj Jerko misli. Navadno ve vsaj približno, kaj on misli. TODA TOČNO, KAJ ON MISLI NE VE NIKOLI. Ne more do njegovega bistva, do duše. Samo do ustnic pride. Do oči. Globlje ne. »Me imaš kaj rad?« ga tiho vpraša. »Vedno to sprašuješ.« Dvoje navpičnih gub je na njegovem čelu. »Ko mi pa nikoli ne poveš.« Jerko jo poljublja. »Saj to veš.« pravi. »Tega se ne govori, to moraš sama vedeti. Saj moraš čutil to.« »Jaz bi rada tudi slišala.« »Saj veš da te imam rad.« ji pravi, ko jo poljublja. Smehlja se mu, kot da je napravila pravkar nekaj neumnega. »Otrok!« ji reče. Nekaj tako igrivega in sončnega je na njegovih ustnicah, da si zarje obraz v njegove lase. Trobente noči odmevajo. Bobnj udarjajo ritem veselju. Bobni Poljublja jo. »Čakaj. Jerko...« »Kaj je?« »Ah, nič. Nič.« se mu nasmehne Dana. Zda ve, da ima sive oči. »Res ne?« »Nič ni res.« mu zagotavlja Dana. Se ko zapre oči, ve, da ima Jerko sive oči. Sama ne ve, kdaj pozabi nanje. Bobni. Bobni krvi. Bobni udarjajo ritem veselju. BOBNI. Po vseh poteh se jima približujejo. Po vseh stazah. Po vseh težakah.

»Zakaj si slabe volje?« je vpraša Jerko. Dana iztegne roke. Jerko jo poboža. In potem poljublja. Dana ga gleda. »Vesela sem, da te poznam.« Nasmehne se ji. »Čudna si včasih.« ji očita tiho. »Taka sem že od malega.« Vendar je dober, pomisli Dana. GLAVNO JE, DA JE DOBER. Vidj njegov nasmeh. Ne ve točno, kaj Jerko misli. Navadno ve vsaj približno, kaj on misli. TODA TOČNO, KAJ ON MISLI NE VE NIKOLI. Ne more do njegovega bistva, do duše. Samo do ustnic pride. Do oči. Globlje ne. »Me imaš kaj rad?« ga tiho vpraša. »Vedno to sprašuješ.« Dvoje navpičnih gub je na njegovem čelu. »Ko mi pa nikoli ne poveš.« Jerko jo poljublja. »Saj to veš.« pravi. »Tega se ne govori, to moraš sama vedeti. Saj moraš čutil to.« »Jaz bi rada tudi slišala.« »Saj veš da te imam rad.« ji pravi, ko jo poljublja. Smehlja se mu, kot da je napravila pravkar nekaj neumnega. »Otrok!« ji reče. Nekaj tako igrivega in sončnega je na njegovih ustnicah, da si zarje obraz v njegove lase. Trobente noči odmevajo. Bobnj udarjajo ritem veselju. Bobni Poljublja jo. »Čakaj. Jerko...« »Kaj je?« »Ah, nič. Nič.« se mu nasmehne Dana. Zda ve, da ima sive oči. »Res ne?« »Nič ni res.« mu zagotavlja Dana. Se ko zapre oči, ve, da ima Jerko sive oči. Sama ne ve, kdaj pozabi nanje. Bobni. Bobni krvi. Bobni udarjajo ritem veselju. BOBNI. Po vseh poteh se jima približujejo. Po vseh stazah. Po vseh težakah.

»Zakaj si slabe volje?« je vpraša Jerko. Dana iztegne roke. Jerko jo poboža. In potem poljublja. Dana ga gleda. »Vesela sem, da te poznam.« Nasmehne se ji. »Čudna si včasih.« ji očita tiho. »Taka sem že od malega.« Vendar je dober, pomisli Dana. GLAVNO JE, DA JE DOBER. Vidj njegov nasmeh. Ne ve točno, kaj Jerko misli. Navadno ve vsaj približno, kaj on misli. TODA TOČNO, KAJ ON MISLI NE VE NIKOLI. Ne more do njegovega bistva, do duše. Samo do ustnic pride. Do oči. Globlje ne. »Me imaš kaj rad?« ga tiho vpraša. »Vedno to sprašuješ.« Dvoje navpičnih gub je na njegovem čelu. »Ko mi pa nikoli ne poveš.« Jerko jo poljublja. »Saj to veš.« pravi. »Tega se ne govori, to moraš sama vedeti. Saj moraš čutil to.« »Jaz bi rada tudi slišala.« »Saj veš da te imam rad.« ji pravi, ko jo poljublja. Smehlja se mu, kot da je napravila pravkar nekaj neumnega. »Otrok!« ji reče. Nekaj tako igrivega in sončnega je na njegovih ustnicah, da si zarje obraz v njegove lase. Trobente noči odmevajo. Bobnj udarjajo ritem veselju. Bobni Poljublja jo. »Čakaj. Jerko...« »Kaj je?« »Ah, nič. Nič.« se mu nasmehne Dana. Zda ve, da ima sive oči. »Res ne?« »Nič ni res.« mu zagotavlja Dana. Se ko zapre oči, ve, da ima Jerko sive oči. Sama ne ve, kdaj pozabi nanje. Bobni. Bobni krvi. Bobni udarjajo ritem veselju. BOBNI. Po vseh poteh se jima približujejo. Po vseh stazah. Po vseh težakah.

ISKANJE NOVE ZVOČNOSTI

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Toda vrnimo se k sporedu. Nekoliko nenavadna je bila druga Karlova kompozicija, Transicion II za klavir, tolkala in dva magnetofonska trakova. Njen osnovni namen je enak drugim — iskanje nove zvočnosti (solist za tolkala je izvajal nove zvočne fenomene iz strun in ostalih delov klavirja). Podobno Cardewova Jesen 60 za orkester. Orkester sestavljajo poleg dirigenta še en violonist, violist, čelist, flavtist in klarinetist. Tudi tu gre prvo mesto presenetljivim zvočnim kombinacijam. Zelo viharen odpor je doživel koncert za klavir znanega Johna Cagea. Vsekakor je vizuelna slika izvedbe delovala zelo banalno in smešno (pianist David Tudor je zaradi iskanja različnih zvočnih efektov zlezal pod klavir k pedalom, pod pokrov do strun, udarjal s pokrovom za klavirno in kakor pri nekaterih drugih točkah igral s kopolci itd...) Toda pravilno je

v poznejši javni polemiki izjavil mladi muzikolog Mandić, da tu ni važno to, kar smo videli, temveč to, kar smo slišali; torej bi bila kritika upravičena tedaj, če bi bila namenjena samim zvočnim poizkusom. Zanimivi koncert je zaključilo klasično ekspresionistično delo Pierrot Lunaire Arnolda Schönberga.

Ponedeljkova matineja istega ansambla je potekala v večji zbranosti in zanimanju publike, kar je imelo vzkrok tudi v sami izbiri sporeda. Elektronska dela so predstavili skladatelj Kölnskega Studija Ködelje na Dunaju in v Kölnu Artikulacije in Eimert-Selektion I. Zelo resne namene je pokazal Stockhausen, mlad in zagrižen radikalist, z deloma Ciklus za tolkala, ki dopušta improvizacijo (odlični solist Caskel) in uspeva ostvariti različne zvočne in ritmične možnosti mnogih evropskih in orientalskih tolkal, in obsežnimi Kontakti za klavir, tolkala in elektronske zvoke, ki je morda z največjim znanjem sestavljena najnovejša predvajana kompozicija.

Na nedeljski matineji je doživela velik uspeh pianistka Yvonne Loriod iz Pariza. Presenečala je z izredno tehniko, muzikalnostjo in brezhibnim spominom, sposobnostmi, ki zahtevajo pri sodobnih delih še neprimeren višji nivo. Poleg Debussyja in Ravela je izvedla kristalne Weberne Variacije op. 27, dva stavka iz Druge sonate mladega Francoza Bouleza (delovala sta dokaj monotono) in Messiaenove Regards, ki izhajajo iz impresionizma in dosegajo doživljaj in samosvoj izraz ob posebej izstopajočih ritmičnih kombinacijah.

22. maja je imel Karlheinz Stockhausen zanimivo teoretično predavanje o iskanju novih form. Njegova ilustrativno oblikovana kompozicija Caré za dva zbora, dva orkestra in elektronsko glasbo je zapustila močan vtis. Simfonični orkester RTV Beograd je zvečer prikazal svoj radikalni Osterček Simfonični stavek, eno najuspešnejših del vse jugoslovanske literature. Pesmi prostora naše najvidnejše skladateljice Ljubice Marić in manj zanimivo Kalčičevo kantato Dnevi v temi.

Za naslednji dan napovedana polemična diskusija o sodobni jugoslovanski glasbi se je veliko preveč oddaljvala od najavljene teme in tako ni rodila nobene koristne debate. Večina poslušalcev je prisostvovala zvečer koncertu odličnega, nam že poznane kvara-teta Parrenin iz Pariza (v Operi so ta čas izvajali Devičev Labinski vještico), ki je v zavzetem muziciranju in s pravim odnosom do sodobne glasbe izvedel na Bartoka spominjajoče Martinove Variacije, Bartokov Peti, Schönbergov za poslušalca zahtevni Cetrti kvartet in zanimivi Madernov Kvartet, ki že prehaja stroge meje Weberne dodekafonije in vodi v svet zvočnega eksperimentiranja.

V mali dvorani Hrvatskog glashenog zavoda je bila odprta tudi razstava izdaj in publikacij sodobne jugoslovanske in inozemske glasbe. Prikaz naših skladateljev, ki smo jih odločno pogrešali, upoštevaj starejše, ki pač ne spadajo v krog »sodobne jugoslovanske glasbe«. Nasprotno je bil izbor inozemskih del, ki jih je predstavilo čez deset najbolj renomiranih editicij iz Nemčije in Avstrije, ki so šele sredi študija na AG, lahko pričakujemo veliko. Čeže, da ne bomo razočarani. — čič

centi umetnost svojega časa, to je težavna naloga, ki je koncertna in operna programska politika očitno še ne zmora. In na prvi festival je že tak, da je dovolj vzbudil duhove. Vendar pa ne samo povprečnemu občinstvu, tudi skladateljem, ki premo prihajajo v stik z glasbo 20. stoletja, tudi njim odpira včasih povsem nova obzorja. Kako važno je to, da si iz čim širšega zornega kota — ki ga mora nuditi dober festival sodobne glasbe — izbirajo lastno kompozicijsko smer, je razumljivo; na tak način se je mogoče povsem pre-

orientirati ali prehoditi neko določeno razvojno pot veliko hitreje. Spominimo se samo na Poljake, ki so danes v evropski glasbi med vodilnimi in na njihove festivale sodobne glasbe. Ker smo pri nas v tem pogledu šele na začetku poti — o čemer prča naš bienale — bi bilo prav v teh osnovnih vprašanjih želeli hitro rasti in plodnega dela, tako da bi po spodbudnih stopinjah Poljakov tudi Jugoslovani v naprednem glasbenem svetu kmalu prišli do najvidnejših mest in s tem izkazali svojo vitalnost. — čič

Razgovor pred startom

V ateljeju Film servisa so posneli nov slovenski film »Nočni izlet«. V filmu poskušajo zajeti majhen košček življenja naše mladine. Film obravnava lahkonotno pojmovanje erotike, vzgojo in odnose v zakonu in družini, ki včasih privedejo do tragičnih zapletov. Film v dramatični situaciji vpliva na gledalca, da si ustvari sodbo, izjavi na optimistično, da to ni pogost pojav, vendar je nanj treba opozoriti.

Ob zaključku snemanja smo režiserju in scenaristu filma »Nočni izlet« Mirku Groblerju zastavili nekaj vprašanj. — »Kakšni so bili vaši začetki na področju filma?« — »Začet sem kot filmski montažer, kar je bila moja prva prava za režijo, ker je montaža bistveni del filmske režeje. Posnel sem vrsto kratkih in dokumentarnih filmov, od katerih naj naštejem nekatere: »Poberj denar«, »Plat zvon«, »Plečnik«, »On in njegovi«, »Torzo«, »Statistično je dokazano« in celovečerni film »Dobro morje«, ki je dobil nagrado Kecke v Pulju.«

— »Znan je, da priznani svetovni filmski ustvarjalci, kot na primer Orson Welles, Renoir, Clair ustvarjajo svoje filme po lastnih scenarijih. Ker ste tudi vi režiser in hkrati scenarist, kaj menite o možnosti, ki jih ta povezava nudi za boljše in čistejši filmski izraz?« — »Brez dvoma je filmsko delo kolektivno delo, ker vsebuje toliko različnih elementov, vendar pa sta glavna avtorja režiser in scenarist, in je idealno, če sta združena v eni osebi.«

— »Kakšni so vaši prihodnji načrti kot režiser in scenarist?« — »V načrtu imam humoresko iz našega življenja, ki bo sestavljena iz samih drobnih, a pomembnih motivov. V načrtu imam tudi filmski ep o Pohorskem bataljonu, ki je ves padel na Osankarici pozimi 1943. leta. Če bodo finančne možnosti, bi posnel Jalnove »Bobre«. Načrtov je preveč, da bi jih lahko realiziral.«

— »Ker je tema vašega filma sodobna, nas zanima, kakšni so dosežki jugoslovanskega filma na tem področju, kakšne so perspektive za prihodnost, in ali je pomanjkanje dobrih scenarijev s sodobno tematiko res največja ovira za razvoj sodobnega jugoslovanskega filma?«

— »Kot vidimo po zadnjih temah, ki jih obdeluje jugoslovanska kinematografija, se sodobna tematika le prebija na površje, čeprav se nebotogijo in boječe posega v naše probleme. Težko je delati film, ki ne zastavi problema, kajti brez problemov ni konfliktov; brez konfliktov, pa naj bodo to zunanji ali notranji, ni drame, ni strnjene filmske zgodbe, ki je tako potrebna, če hočemo pritegniti gledalca. Tudi na scenarijskem področju je jugoslovanski film napredoval in imamo že nekaj dobrih scenarijev, od katerih lahko pričakujemo scenarijev s snovjo iz našega življenja. Seveda je filmska obrt že toliko napredovala, da forma prednjači pred vsebino, vendar zaradi tega ne smemo biti črnoledni. Prepričan sem, da je naš film na najboljši poti, da izpolni svoje poslanstvo, seveda, pod pogojem, da se tudi materialna baza razširi in izpolni.«

— »Kako so potekale priprave in snemanje vašega filma? Kdaj lahko pričakujemo premiero?« — »Nočnega izleta.« — »V priprave smo cložili največ truda in časa, saj smo morali poiskati dvanajst novih igralcev, ki bi bili sposobni podati like, začrtane v scenariju. Pregledali smo približno enajst tisoč mladih ljudi in iz njih izbrali protagoniste filma. Zdej, ko je film posnet, so nekateri ugotovili, da smo imeli dokaj srečno roko pri izbiri igralcev. Sicer pa velja staro pravilo: dobre priprave — dober start. Film je že gotov in pričakujemo premiero sredi junija v Ljubljani.«

— »Kaj sodite, ali se bo »Nočni izlet« uveljavil na festivalu v Pulju?«

— »Po tematiki ki jo film obravnava in po načinu obdelave mislim, da bo dostojno reprezentiral.« Peter Kastelic



Iris Odin: Sanje



Helena Berce: Stark

KONCERT AKADEMIJE ZA GLASBO

MLADI KONCERTANTI

Proti koncu šolskega leta kaže Akademija za glasbo še posebej vidno aktivnost. Njeni koncerti se nenehno vrste, od običajnih produkcij do solističnih večerov in absolutističnih in diplomskih koncertov. V tej ali oni dvorani srečujemo vedno nove glasbenike in gledamo, kako polni obeta in sil prikazujejo svoje sposobnosti in znanje. Nemogoče nam je pisati o vseh. Toda v tem številu si zaslužijo en večer, četudi ne zato, ker ostali ne bi bili zanimivi, da ga natančneje pogledamo.

To je bil prvi ponedeljkov junjski koncert, ko so se ob orkestru Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Seme Hubada predstavili štiri mladi solisti, pianista Marija Kocjančič in Andrej Jarc in violinista Olga Skalar in Vlado Škerlak. Ker so ti študentje že prej večkrat nastopili in si v veliki meri utrdili

dober sloves, lahko ob enem s tem koncertom mirno trdimo, da eni izmed njih že sedaj predstavljajo, poleg nekaterih drugih, naše velike upe in tišne glasbenike, ki bodo danes ali jutri prevzeli odgovorna mesta starejših in jih opravljali vsaj enako uspešno, kot njihovi predhodniki.

Marija Kocjančič se je pokazala v Beethovenovem tretjem klavirskem koncertu. Predvsem je pokazala veliko sigurnost, spominsko zanesljivost in tehnično izdelanost. V njenem načinu interpretacije je bil najuspešnejši prvi stavek, medtem ko se ji v drugem težnja po masivnejšem, beethovenovskem tonu ni zadovoljivo posrečila; žal je tudi ves stavek, poln izrazne sile, izvenel nedoživeto in prazno.

Odbijajoče in kričeče je ob tej Beethovenovi glasbi deloval vodni orkestralni del Paganinijevega violinskega kon-

certa v D-duru. Toda po prvih nervoznih solistovih taktih smo našli v Vladu Škerlaku poseben ustrezen nadomestilo. Obsejni koncert, ki predstavlja v tehničnem pogledu eno najzahtevnejših del ne le violinske, temveč vse koncertne literature, s številnimi težkimi pasadžami, flageoleti itd., je Škerlak odigral virtuosno, suvereno in z veliko zanosom; pripomniti bi imeli le, da je delo izvenelo nekoliko razkošno. Vendar je poleg vseh tehničnih sposobnosti še vedno nočno izstopalo solistovo elementarno predznanje, kot rezultat obsežne in zdrave muzikalnosti. Tudi s tem nastopom je Škerlak dokazal, da se vzpenja med vrhove slovenskih violinistov.

Sledila je Olga Skalarjeva s Poemom za violino in orkester Ernesta Chaussona (zadnje čase ga pogosto slišimo s klavirsko spremljavo, kar rtiš precej spremeni). Spominsko in tehnično posem sigurna se je uspešno posvetila muzikalni obdelavi. Včasih na škodo kratkih dramatičnih mest, kar bi dalo izvedbi več kontrastov, je ustvarila pristno, nekoliko temno obarvano lirčno vzdruže pozornomantične in že impresionistične Chaussonove muze.

Koncert je zaključil odlični nastop Andreja Jarca, ki je izvedel veliki romantični Griegov koncert za klavir in orkester. Tehnično kos zahtevnemu klavirskemu partu, z lepim tonom in izrazito muzikalnostjo je ustvaril solist lepo, odtehtano in prav tako pristno doživeto kreakcijo. Zato je prejel tudi viharno priznanje publike. Ker je zelo močil močno vzglašeni klavir, se upravičeno sprašujemo, kako lahko pride do take nerodnosti na tako važni prireditvi, posebej še, ker ni bilo priči.

Ko se že nekoliko utrujeni poslavljamo od letošnje bogate sezone, vendarle z nepotostjo čakamo, kaj nam bodo pokazali študentje v prihodnjih letih. Po dosedanjih rezultatih sodeč in po pričujočem koncertu, kjer gre izključno za glasbenike, ki so šele sredi študija na AG, lahko pričakujemo veliko. Čeže, da ne bomo razočarani. — čič

ZADNJA PREMIERA V MG

Otroci po želji

Ljubljansko Mestno gledališče je zaključilo letošnje plodno sezono z vedro, nepretrčljivo komedijo francoskega pisca Marcela Francka »Pelikan« (ali »Otroci po želji«). Francka se spominjamo še po njegovih »Sreči na upanje«, ki je bila prav tako uprizorjena v Mestnem gledališču in jo je tudi režiral isti režiser — Jože Tiran.

Uspeh predstave je pač prilagojen okusu ljudi, ki radi gledajo v gledališče, da se razvedrijo ter jim tudi najbolj nezahtevna komedija pripravi dovolj užitka ali pa vsaj razvedrila. Franckov »Pelikan« je ena takih komedij, kjer se lahko zadovoljimo nasmejanjem in nam po odhodu iz gledališke stavbe ni treba dalje trpeti močganov s problemi, katere je avtor nanizal v svojem delu.

V zanimivi in rahlo bizarni zgodbi se ves zaplet suče okoli nagrade dvajsetih milijonov za dedka dvanajstih vnukov

(konec je srečen, milijoni — naši). Vse pa se odvija v spretnem, igrivem dialogu (morebiti je bil v naši izvedbi nekoliko manj sproščen), prežet s trenutnimi domislicami, ki v hipu zadenejo jedro. Ne boleče, lahko pa da učinkovito, preko smeha, ki gre samo na videz preko nas. V »Pelikanu« je tudi obilo situacijske komike, ki morda včasih prestopi okvire naravne verjetnosti, veliko pa pripomore h komedijski razgibanosti dejanja in k vzdružu v dvorani.

Tako nam je Mestno gledališče pripravilo za konec sezone in začetek vročih poletnih dni, ko se gledališke dvorane praznično, še nekaj vedrih trenutkov z »meščansko komedijo« francoskega avtorja v solidni režiji (Jože Tiran) in z nekaj dobrimi in več povprečnimi igralskimi stvaritvami (Svetelova, Simčičeva, Bojčeva, Murkova, Bezla, Arčon in še posebej Hlastec). D. K

Pozneje
Ko je tišina preplavila poljane cvetočih tulipanov.
Pozneje,
Ko se trobente noči tiho oglašajo.

MAMA JE ODSLA NA OPERACIJO. Bil je tudi zadnji čas za to. Edini izhod je bil, da so ji vzeli iz telesa vse, kar jo je delalo mater. Mama ni mogla več roditi. Zenska v njej je umrla. Pravijo, da vsaka ženska dvakrat umre. Prvič umreti je najhuje. In danes je Dana videla spet isti pergamentni obraz. Z nešteti gubicami.

MAMIN OBRAZ. Razočaranje ji je prerasl oči. (Seveda, oče je zahajal k Petrički). Se vedno je vozila mleko s triciklom. Se vedno se je vračala s krompirjevimi olupki. Z zelenjavnimi odpadki. Včasih tudi s pomarančnimi lupinami. Postavili so si majhno hišico.

SVOJO HISO. Samo mama ni bila več zdrava. Bilo je težko gledati njeno pergamentno kožo. Poslušati podsvajajoče korake. Kot da se vleče ranjena žival. Biti priča, kako bo drugič umrla. Dokončno umrla.

»Dana,« jo kliče Jerko. Dana leži z glavo na njegovih prsih. »Ja,« odgovori. »Spet se nekaj narobe s tabo. No, povej mi,« ji prigrvarja. »No, povej mi, no!«
»Veš kaj...«
»Kaj?«
»Spomnila sem se na mamo.«
»Kako da si se spomnila nanjo?«
»Prej, popoldne sem čakala na trolejbus. Mimo se je peljala s triciklom neka branjevka. Bilo je dovolj, da sem se spomnila nanjo.«
Jerko jo boža po laseh.
»Vračala se je domov...«
»Se vedno jo boža. To ti tako dobro de.«
»Da gre domov, sem vedela zato, ker so bili na dnu tricikla krompirjevi olupki. Saj je smešno, ne? A mi ne gre iz glave. MOJA MAMA JE BILA TUDI BRANJEVKA.«

»A res? Nisem vedel. In kaj zato? Vseeno je, kaj je človek po poklicu: minister ali čestni pometac. Najbrž se je bolj mučila, kot kakšna gospa.«

»Vem, da ni nič takega. — Jaz bom pa profesorica. Čudno, ne?«

»Ne, ni čudno. Ne smeš tega tako vzeti.«

»V resnici se mi zdi, da bom ostala vedno hči branjevke. Dostikrat mislim na to.«

»Rada bi napravila kaj zanjo. A je mrtva. Ni imela dosti od življenja. SAMO DELO. In tricikel. Se nas otrok ni imela. Mislim naše ljubezni. A ni ogabno, kar govorim? Joj, danes tako čudno govori.«

»Saj bo minilo, Dana.«

»Ničesar ni imela od življenja. Pa pogljej mene! Dobro živim. Študiram stavistiko. Imam štipendijo.«

»Saj...«

»Pusti me, da povem do kraja. Skratka: na univerzo hodim. Moja mama ni nikoli govorila o »univerzi«. Gotovo je vedela, kaj je to, toda ne spominjam se, da bi kdaj omenila to besedo. Jaz pa živim pravzaprav zelo dobro, perfektno pravzaprav — no, ne smej se mi. Zvečer se vračam pozno domov, ač vsaj pozno zaspi, ker... ker poležujem z nekom, ne da bi se čutila krivo, če pride do tega, da...«

»Bodi no raje tiho, Dana!«

»Zakaj bi me bilo strah reči: abortus. Saj ni tako grozna beseda. ABOFTUS. In pri tem ne čutim žalosti za tistim fantkom, ki bi se lahko rodil, če bi ga spočela... A se vendar ne bi rodil, če bi do tega res prišlo.«

»Dana!«

»Ampak v resnici bi mi bilo strašno žal, ... če bi prišlo do tega, ... da bi vzela življenje tako majhnemu fantku.«

»Saj ne bo prišlo do tega, Dana. Saj paziva. Ne bo prišlo.«

»Oh, tudi jaz mislim, da se ne bo to zgodilo.« Z olajšanjem pritisne Dana svoj obraz ob njegovo ramo.

»Seveda ne,« ji zagotavlja, kot otroku igračo.

»Veš, danes me je pekla tista branjevka, zato sem bila sitna.«

»Tega ti res ni bilo treba.«

»Nedela je, ona pa dela. Prevaža mleko in tiste odpadke. Kot moja mama. Jaz pa lenuharim. Ves božji dan lenuharim. In včera prav tako. In menda zmeraj tako. Vsaj zdaj se mi zdi tako. Kdaj se tudi malo učim, to že Ampak vednoma pa je lenuharim. In celo zelo všeč mi je živeti tako v tri dni. Samo, ... ko sem bila majhna, sem pomagala mami porivati tricikel. IN GLEDALA SEM Z ODPOROM LJUDI, TAKE KOT SEM DANES JAZ. PRAV TAKE, KOT SEM DANES JAZ! LEPO OBLECENE! KI GREDO NA WEEKEND! GO-SPODO!«

»Kar povej še naprej, kar!« pravi Jerko.

»Danes so tudi že branjevke. In vedno bodo. Včasih se sprašujem, če tudi danes gledajo otroci branjevke mestne ljudi z enakim občutkom, kot sem jih sama gledala. Skrajaj sem prepričana, da.«

»Morda res.«

»Jaz vsaj kdaj premišlujem o tem. A moji otroci? Njih mati ne bo branjevka, ampak profesorica. Mislim! Bodo, tepki mall, da so zato več vredni, kot tisti, ki imajo branjevko za mater. Če že zaradi drugega ne, pa vsaj zato, ker so lepše oblečeni.«

»Učila jih boš drugače.«

»Nekaj je učiti in drugo je doživeti.«

»Zdaj, Dana, mislim, da si povedala vse, kar te je težilo. Zdej pa odstopi, če meni malo besede. Dobro poslušaj, kaj ti bom povedal. NEHAJ MISLITI O TEM! Lezi lepo semle k meni. In miruj. Poslušaj popevke.« Boža jo po laseh. »Saj se razumeva. Samo kdaj te kaj piči. No, potem je kmalu spet dobro. Zdej je že dobro, kaj ne?«

Dana se mu nasmehne. Prikima. Poljubí ga.

»No vidiš zdaj je že dobro.« pravi on. »Ne misli o tem. SAJ TUDI DRUGI NE MISLIJO O TEM. To je težak problem in nikoli ga ne smeš jemati osebno, ker potem nisi več pravična do vseh. Poslušaj radio, igra: Ko tavam tam v dežju. To rada poslušam, ne?«

Cisto potihno mu reče: »O ja.« In stisne se k njemu. ZDAJ JI JE V RESNICI DOBRO. Sama ne ve, kdaj pozabi na tisto branjevko. Da zdaj ji je zares dobro. Kot da nikoli ni bila branjevkina hči.

TANJA DORMEC
BRANJEVKA

ALI IMA LAHKO VSAK ŠTUDENT SVOJ PISALNI STROJ?

Danes si je že težko zamisliti sodobnega človeka, še prav posebno intelektualca, ki bi ne imel pisalnega stroja. Vsač dan moramo nekaj napisati ali prepisati, kar hočemo izigrati pozabi, nekemu hočemo nekaj sporočiti, napisati članek ali napraviti kakšen spisak. K temu lahko dodamo tudi pisanje prošnje, pritožb, zapisnikov, dopisov ali obvestil, kar po navadi pišemo v nekaj kopijah, in takoj spoznamo, da je potreba po pisni stali in vsakodnevna.

Pri vsem tem moramo paziti, da bo tisto, kar pišemo, ne glede na to, komu in kako pišemo, napisano lepo, pregledno in čitljivo. V današnjem času je pomemben tudi čas, zato nam pisanje ne sme jemati veliko časa. Vsem tem zahtevam bomo ugodili, če bomo pisali tako, kot to zahteva današnji čas ter kulturni in tehnični napredek človeka, to je, da pišemo s pisalnim strojem.

Sedaj že uporabljamo pisalni stroj pri vsakodnevni korespondenci, pri vsakdanjem prijateljskem dopisovanju. Izjeme so vse bolj redke.

STUDENTJE IN PISALNI STROJ

Vsa predavanja, vaje, seminarje in pismene naloge lahko izkoristimo maksimalno in trajno, ako jih imamo napisane s strojem. Znano nam je, da še vedno nimamo iz vseh predmetov skript in knjig. Marsikdo si pomaga na različne načine, s tem, da predavanja prepisuje na roko ali bere tuje težko čitljive rokopise. Zakaj toliko izguba časa, energije in potrpljenja, ko lahko pomagamo sami in kolegom? Vse, kar želimo, napišemo s pisalnim strojem v toliko kopijah, kolikor jih rabimo. Seveda bomo pisali tudi vse prošnje, priobče, dopise, spiske itd. na lastnem pisalnem stroju. Pisanje pism prijateljem, znancom in domačim ni več problem! Samo nekaj minut in pismo je napisano, hitro, čitljivo, jasno in pregledno, brez vsakršnega truda.

MLADI INTELKTUALCI IN PISALNI STROJ

Veliko število študentov se je že med študijem uveljavilo na nekaterih področjih kulturnega, umetniškega in družbenega dela. Mladi pes-

niki, pisci, kritiki, predavatelji itd. si ne morejo zamisliti uspešnega dela brez lastnega pisalnega stroja. Mnogi sodelujejo pri različnih časopisih in revijah, nekateri pišejo tudi že znanstvena dela, drugi zopet zbirajo gradivo za neko drugo delo, vendar pa pri vsem tem delu ni boljšega pomočnika, kakor pisalni stroj.

Seveda je tudi vprašanje, kakšen pisalni stroj? Pri tem moramo vedeti naslednje: ker gre pri tem za ličen, študentski stroj, mora biti cenen, trajen, odgovarjati mora vsem zahtevam dela, s katerim se lastnik ukvarja in biti mora dovolj tehnično izpopoljen. Kakor je pokazala analiza na tržišču in anketa med študenti, odgovarja tem potrebam najbolj pisalni stroj znamke TOPS-M 1. Zaka? Ta je od vseh razpoložljivih strojev najboljši in najbolj odgovarja študentom in mladim intelektualcem, ker je majhen, tipa portable, močan in trajen ter povsem odgovarja vsem zahtevam pri delu, deluje elegantno in estetsko. In kar je najvažnejše, ZELO NIZKA CENA!!!

POSEBNI POGOJI ZA STUDENTE

Da, kolega! Najbolj dosegljiv stroj na našem tržišču je ob vseh svojih tehničnih in kvalitativnih odlikah TOPS-M 1. Na zahtevo študentov je dala tovarna TOPS študentom in profesorjem posebno ugodne pogoje za nakup tega malega pisalnega stroja. Prvič, posebno za študente je znižana cena na 49.800 din. Drugič, lahko ga kupite na mesečne OBROKE v enem letu. Tretjič, pri takojšnjem vplačilu določene vsote imajo študentje še poseben popust.

Za vsa podrobnejša pojasnila se lahko študentje obrnejo na uredništvo "TRIBUNE" ali na Univerzitetni odbor ZŠJ ali pa naravnost na tovarno:

TOVARNA PISALNIH STROJEV, LJUBLJANA, SAVLJE 18 A

Pripominjamo, da veljajo ti posebni nakupovalni pogoji samo za študente, redne ali izredne fakultet, akademij, visokih in višjih šol, prav tako pa tudi za univerzitetne in visokošolske profesorje.

POZOR, PRAVNIKI IN EKONOMISTI!

Za študente pravne in ekonomske fakultete, višjih komercialnih, pravnih in upravnih šol

KNJIGE IN PRIROČNIKI:

Kazenski zakonik in pojasnila broš. 970, vez. 1.100.-
Zakonik o kazenskem postopku. Zakon o gospodarskih prestopkih (in drugi procesni predpisi), broš. 850, vez. 780.-
Predpisi o pokojninskem zavarovanju s pripombami in sodno prakso, vez. 1.700.-
Zakon o pravnem postopku z uvodnim zakonom za zakon o pravnem postopku, broš. 80.-
Zakon o invalidskem zavarovanju, broš. 170.-
Zakon o zdravstvenem varstvu in organizaciji zdravstvene službe v LRS, Splošni zakon o zdravstveni službi s stvarnim kazalom, 450.-
Zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev, broš. 110.-
Zakon o osnovni soli (republiški), vez. 200.-
Uvodni zakon za splošni zakon o šolstvu, Splošni zakon o šolstvu (zvezni), broš. 140, vez. 220.-
Zakon o upravnih sporih, Zakon o javnem pravnianstvu s komentarjem, broš. 90.-
Zakon o upravnih taksah, broš. 140, vez. 200.-
Civilno sodstvo - zbirka pravnih predpisov broš. 400.-
Sodstvo - organizacijski zakoni in drugi predpisi broš. 330.-
Zbirka zakonitih predpisov za uporabo v civilnem sodnem postopku, broš. 44.-
Prikaz organizacije oblasti v FLRJ (druga izpopolnjena izdaja s kartami in shemami), 470.-
Zemljevid upravne razdelitve LRS, 120.-
Gradivo za strokovne izpite uslužbenec državnih organov (posebni del), broš. 80.-

Bajt dr. Aleksander: Marxov zakon vrednosti broš. 300.-
Cerne dr. France: Politična ekonomija, broš. 400, vez. 540.-
Cerne dr. France: Ekonomika FLRJ, broš. 400, vez. 540.-
Munda dr. Avgust: Učbenik kazenskega postopka FLRJ I. del, broš. 320.-
Munda dr. Avgust: Učbenik kazenskega postopka FLRJ II. del, broš. 350.-
Pokorn dr. Jože: Uvod v finance, broš. 200.-
Pretinar dr. Stojan: Oris primerjalnega trgovinskega prava, trgovinske družbe II. del, broš. 300.-
Režek Borut: Razvoj poslanskega mandata v najvišjih organih fevdalne buržoazne države, broš. 100.-
Smole dr. Albin: Civilna pravna praksa (sistematičen pregled pravnih misli, načel in pravih izrečenih v odločbah jugoslovanskih vrhovnih sodišč s področja civilnega prava), broš. 400.-
Smole dr. Albin: Civilna pravna praksa II. del, broš. 400.-
Stempihar dr. Jurij: Uvod v mednarodno zasebno pravo, broš. 200.-
V naši založbi izhajata tudi reviji "JAVNA UPRAVA", letna naročnina 600 din in "PRAVNIK", letna naročnina 700 din, za podjetja in ustanove 1000 din.

Navedene knjige in priročnike dobite v vseh knjigarnah ali pa direktno pri založniku: Časopisni zavod "URADNI LIST LRS" LJUBLJANA, Erjavčeva 15 a, p. p. 379 VII



GRUDA

EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA
TITOVA CESTA 19-VII

IZVAŽA IN UVAŽA:

klavno in plemensko živino vseh vrst in pasem: konje, prašiče, drobnico itd. živalske proizvode: meso in mesne izdelke, konzerve in mlečne izdelke živinsko krmo: seno, slam, žitne odpadke, želod, divji kostanj in drugo

Teleprinter št. 03-117 POB št. 243 - Telegrami: GRUDA, Ljubljana - Telefon: uprava 22-184, komercialna 23-061, 20-547 - Predstavnitva: Beograd, Karadžordjeva 71, tel. 26-622; Zagreb, Haulikova 3, tel. 36-491

Nove »Nolitove« izdaje s področja likovne umetnosti

V izdaji »Nolita« in v sodelovanju z znano pariško izdajateljsko hišo »Fernal Azan« so izšli publikacije s področja slikarstva ki imajo zelo uspehe reprodukcije v barvah, v žepnem formatu in tehnično moderni opremi.

P. Picasso: Epoha kubizma	250
A. Modigliani: Akti	250
Toulouse-Lautrec: Moulou rouge in kabareti	250
J. Renoir: Otroci	250
M. Chagall: 1908-1918	250
V. van Gogh: Arles, Saint Emy	250

Kmalu bo tiskano:

F. O. de Goya: Portreti	
J. Renoir: Akti	
P. Picasso: Kolaži	
M. Utrillo: Cerkev	
A. Matisse: Obdobje fauvizma	
Japonska umetnost I, II, III in IV. knjiga	
Toulouse-Lautrec: Cirkus	
M. Chagall: 1918-1939	

Kmalu bo izšel tudi »Besednjak modernega slikarstva«. Ta znana umetniška publikacija izdajateljske hiše »Fernal Azan« bo tako prvič izšla pri nas. Knjiga je ilustrirana z okoli 300 reprodukcijami v barvi in vsebuje okoli 300 sestavkov uglednih, pretežno francoskih, kritikov in umetniških zgodovinarjev.

Področje umetniških studij in esejistike:

M. B. Protič: Slika in smisel	1400
-------------------------------	------

To delo našega znanega slikarja Mičodraga B. Protiča je prvo tovrstno delo pri nas, ki obravnava vprašanja iz teorije likovne umetnosti z ozirom na moderno umetnost. Knjiga vsebuje okoli tristo reprodukcij.

Knjige se lahko naročijo v »Nolitovih« in vseh drugih knjigarnah, ali pa direktno pri izdajalcu: IZDAVACKO PREDUZEČE »NOLIT« - Beograd, Terazije 27-III, telefon 32-256, p. p. 569.

TRGOVSKO PODJETJE

»ŽELEZNINA«

V NOVEM MESTU

posreduje iz svojih centralnih skladišč v Bršljanu in Kandiji pri Novem mestu ter iz poslovalnic ŽELEZNINA-BARVE-LAKI in AVTO DELI najrazličnejše vrste gradbenega materiala, stekla, vse vrste in dimenzije okroglega in paličastega železa, pločevino, orodje, kovinsko opremo za stanovanja, gospodinjstvske stroje, barve in lake, rezervne dele za vsa motorna vozila, kolesa, motorje in avtomobile domače proizvodnje.

Trgovsko podjetje »ŽELEZNINA« opravlja vse prevoze z lastnimi kamioni. Večje količine kupljenega blaga, zlasti gradbeni material, pa hitro dostavlja neposredno potrošnikom na dom.

Trgovsko podjetje »ŽELEZNINA« v Novem mestu je edini dobavitelj priljubljenih vozil FIAT 600 in ostalih avtomobilov na Dolenjskem. Do sedaj so dobili potrošniki preko »ŽELEZNINE« že več kot 700 avtomobilov.

Delovni kolektiv »ŽELEZNINE« pozdravlja študente ljubljanske univerze in jim čestita za dvajseto obletnico ljudske vstaje



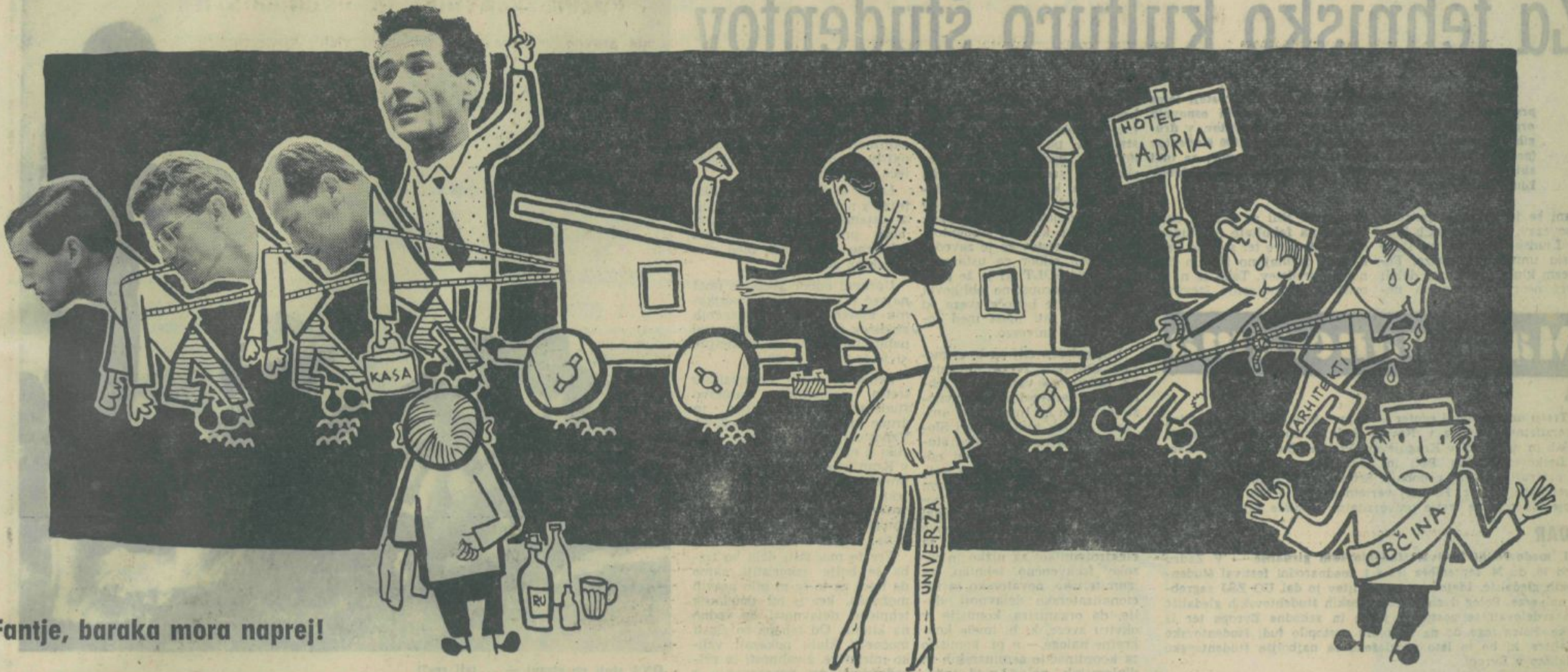
Z VARČEVANJEM
BOSTE USTVARILI
NAJTRDNEJŠO PODLAGO
ZA BLAGINJO
IN SREČO CELOTNE
DRUŽBE



KOMUNALNA BANKA

NOVO MESTO

ČESTITA ŠTUDENTOM LJUBLJANSKE
UNIVERZE ZA DVAJSETO OBLETNICO
LJUDSKE VSTAJE



Fantje, baraka mora naprej!

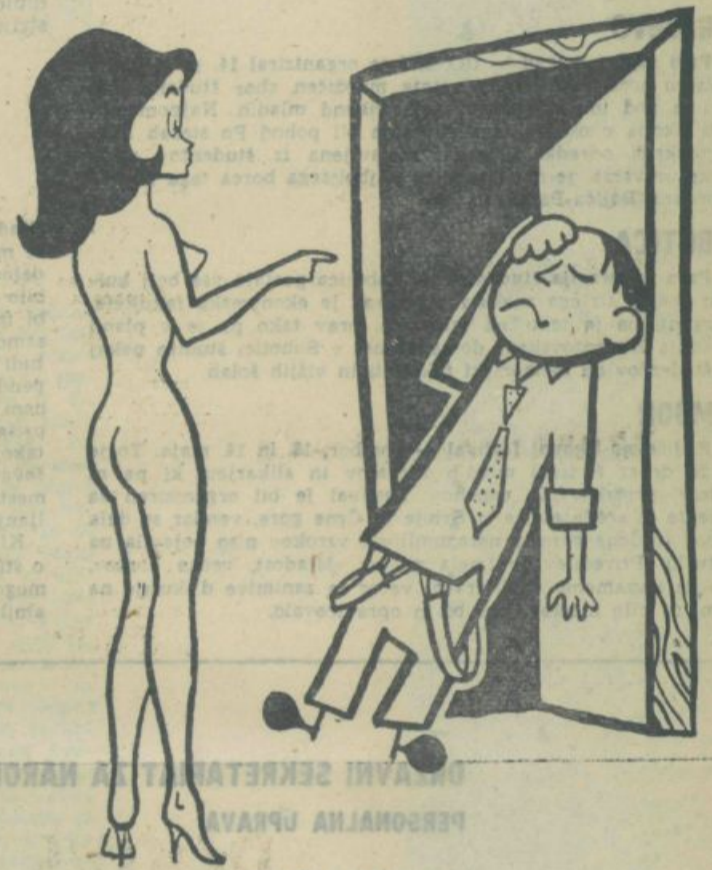
Maži oglasi iz dnevnega časopisja



Na poti od Kopalniške ulice do Glavnega trga sem izgubil umetno zobovje. Poštenega najditelja naprošam, naj mi ga vrne proti nagradi



Iščem prijateljico nad 30 let staro, za dopoldansko razvedrilo. Dopis pošljite na upravo lista pod »srčna kultura«



Mlada učiteljica išče sobo na Mirju. Ponudbe pod »Neopremiljenae«

TOVARNA DUŠIKA RUŠE

PROIZVAJA IN DOBAVLJA:

- KARBID – za avtogeno varjenje, razsvetljivo in acetilensko kemijo
- APNENI DUŠIK IN NITROFOSKAL – RUŠE za gnojenje
- FEROKROM SURAFINE – za jeklarsko industrijo
- ELEKTROKORUND – za bruse in brušenje
- KISIK IN ACETILEN-DISSOUSPLIN – za rezanje in varjenje kovin
- TALJENI MAGNEZIT – za elektroizolacijo

BRZOJAVNI NASLOV: AZOT MARIBOR – TELEFON: 80-108
TELEPRINTER: 03312 – ŽELEZNIŠKA POSTAJA: RUŠE, INDUSTRIJSKI TIR

V MIZARSKEM PODJETJU OPREMALES

V NOVEM MESTU

so po zamisli in načrtih direktorja Miloša JEVŠKA izdelali prototip priklopnika za osebni avtomobil, ki ga bodo še v letošnji sezoni izdelovali serijsko. To bodo prvi priklopniki, izdelani v Jugoslaviji. Prodajna cena bo 400.000 dinarjev. S podobnim priklopnikom za avtomobil Fiat 600 je direktor JEVŠEK v preteklem poletju potoval ob naši obali, letos pa je svojo zamisel še izpopolnil. Sedaj je celotna priklopnica modelno zaščitena pri opatnem uradu.

Vse to je kolektivu OPREMALES uspelo v polni meri.

TEHNIČNI PODATKI

VELIKOST – 230 cm dolg, 170 cm širok, 225 cm visok
TEŽA – 300 kg
GUME – Fiat 600 (po želji kupca pa lahko tudi večje)

NOTRANJA OPREMA

- ležišče – trije odrasli in 1 otrok (190 x 165 in 165 x 60)
- kuhinja – plinski rešo na dva plamena
- delovna miza – 90 cm x 45 cm
- dnevna miza – 100 cm x 50 cm
- omara za obleko – 55 cm x 54 cm x 165 cm
- omara za posodo in živila 100 cm x 70 cm x 45 cm

NAJVIDNEJŠE ODLIKE »CAMPING PRIKLOPNIKA 300«

Nizka cena – lahka, naku
Majhna teža – lahek transport; možen tudi z avtom FIAT 600
Ekonomično izkoriščen prostor – udobno preživljanje dopusta
Gume enake kot pri vlečnem avtomobilu
Možnost razstavitve preko zime

NAJVAŽNEJŠA ODLIKA, ki je lastna vsem priklopnikom:

Cenen dopust; nevezanost na hotel; velika domačnost, hitro spreminjanje kraja letovanja.

Priklopnik si lahko nabavijo dve ali tri družine skupaj in ga izmenoma uporabljajo, manjšim kolektivom pa bo CAMPING PRIKLOPNIK »0« predstavljati natecenjski »počitniški dom«.



Prikupna študenika išče sobo s posteljo, kjer bi tudi lahko počevala

OBIŠCITE JUGOSLOVANSKI SEJEM KONFEKCIJE

Od 17.–25. junija bo v Mariboru na razstavnih prostorih Mariborskega tedna Jugoslovanski sejem konfekcije. Razen sejma v tradicionalni obliki razstave bo tudi modna revija, na kateri bodo modeli predstavljene funkcionalno v pravem ambientu.

Se posebna novost bo prvič organizirana modna revija moških srajc.

Na sejmu razstavlja veliko število znanih jugoslovanskih proizvajalcev sodobne konfekcije, kot »Varteks«, »Naprijed«, »Borace«, »Novitete«, »Slavonijae«, »Vesna« itd.



Za tehniško kulturo študentov

16. junija lani ustanovljena Zveza SOLT stoji letos pred drugo redno letno skupščino. V osmih osnovnih organizacijah Zveze SOLT deluje 1073 študentov, v drugih organizacijah izven zveze pa še okrog 1000 študentov (po podatkih glavnega odbora). Veliko študentov se tudi aktivno ukvarja s tehnično dejavnostjo izven klubov Ljudske tehnike.

Lani se je pokazala potreba po povezavi študentovskih klubov Ljudske tehnike na ljubljanski univerzi v zvezo. Posamezni klubi so namreč delali preveč neorganizirano in ne-

fotoklubov, od katerih so vsi hoteli imeti opremljene terence in dobro organizirane razstave. To pa je pomenilo nekoristno drobljenje že tako skromnih sredstev. Poleg tega posamezni klubi niso mogli dovolj skrbeti za popularizacijo tehnične dejavnosti in za splošno tehniško kulturo študentov. Vseh teh dejstev se je zavedal iniciativni odbor za ustanovitev Zveze SOLT, ki je že pred ustanovno skupščino oblikoval osnovne cilje bodoče zveze, ki bi morala biti most med industrijo in univerzo.

Kot splošen cilj pa bi si morala postaviti zveza intenzivno razvijanje vseh oblik tehnične in naravoslovne dejavnosti ne samo na ljubljanski univerzi, ampak tudi po vsej Sloveniji in to ne samo med študenti. Zato si je upravni odbor zveze na svoji drugi seji, ko je obravnaval perspektivni razvoj v naslednjih letih, poleg že omenjenih ciljev zadal tudi nalogo, da organizira nove klube za avtomatizacijo, za elektrotehniko, za nizko in visoko frekvenčno tehniko, za izumiteljsko, novatorsko in racionalizatorsko dejavnost, dalje, da organizira komisije v okviru zveze, ki bi imele konkretne naloge — n. pr. komisijo za koordinacijo seminarov in diplomskih nalog med industrijo in fakulteto, komisijo za

katedro fakultativne tehnične vzgoje, ki bi postavila svobodnim katedram podobno organizacijo in drugo. Poleg tega naj bi zveza že združila obstoječe fotoklube.

Letos je imela zveza veliko težav z notranjo organizacijo in z ustanavljanjem perspektivnega programa razvoja vse tehnične dejavnosti med slovenskimi študenti.

Upravni odbor zveze je imel največ težav zaradi pomanjkanja materialnih in finančnih sredstev in je zato organiziral nabiralno akcijo na podjetjih, ki je še vedno v teku.

Letos je zveza organizirala tretjo mednarodno razstavo študentovske fotografije in drugo interfakultetno razstavo. Vzpostavljeno so bili tudi prvi stiki z našo industrijo: tako so v Kranju ponudili zvezi v delo projekt toplarne v Crni projekto-ozvočenja, v celni vrsti podjetij pa so se zanimali za organiziranje strokovnih predavanj.

Vse te možnosti dela bi bilo treba še bolj izkoristiti, samo da letos za to še ni bilo pravih možnosti, ker je bil poudarek tehnične dejavnosti še vedno na klubih. Od teh pa so zlasti močnejši klubi pokazali veliko iniciativno, živahnost in prizadevanje pri povezovanju z zvezo. Ivan Marušič



ONA stoji ob strani — ... (ali res?) Pravijo, da so letos bikini spet moderni. Sicer, pa kaj bi se delali bolj purifianske kot smo ...

Mala panorama

NIŠ

Tretji univerzitetni center — V preteklem letu je bilo poleg univerzitetnega centra v Novem Sadu ustanovljeno še veliko visokih in višjih šol v Kragujevcu, Prištini, Subotici, Nišu, Sabcu, Leskovcu, Čacku, Peči in Arandjelovcu. To jesen se bo tem pridružil še več podobnih. Srbija naj bi dobila svoj tretji univerzitetni center. Po vsej verjetnosti bo to Niš, ki ima vse pogoje, da postane tretje univerzitetno središče Srbije.

ZADAR

I. mednarodni festival študentovskih gledališč — V Zadru bo od 16. do 24. septembra letos I. mednarodni festival študentovskih gledališč. Idejo za to prireditve je dal UO ZSJ zagrebške univerze. Poleg dveh jugoslovanskih študentovskih gledališč bodo sodelovali še gostje iz južne in zahodne Evrope ter iz Afrike. Poleg tega bo na festivalu nastopilo tudi študentovsko gledališče, ki bo to leto proglašeno za najboljšo študentovsko gledališče v Evropi.

SARAJEVO

Prvi raport brigad — UO ZSJ je organiziral 14. in 15. maja v okviru proslav 20-letnice vstaje množičen zbor študentov in mladine pod imenom Partizanski vikend mladih. Najpomembnejša akcija v okviru tega zbora je bil pohod Po stezah Fruškogorskega odreda. Brigada, sestavljena iz študentov sarajevske univerze, je nosila naslov najboljšega borca tega odreda Slobodana Bajlića-Paje.

SUBOTICA

Prva generacija študentov — Subotica postaja vse bolj kulturni center širšega značaja. Zgrajena je ekonomska fakulteta, v gradnji pa je tehnična fakulteta, prav tako pa je v planu izgradnja študentovskega doma. Danes v Subotici študira nekaj sto študentov na ekonomski fakulteti in višjih šolah.

SOMBOR

Književno-likovni festival — Sombor, 13. in 14. maja. To je bil že drugi festival mladih literatov in slikarjev, ki pa ni prinesel pričakovanih uspehov. Festival je bil organiziran za študente in srednješolce iz Srbije in Crne gore, vendar se dela klubov iz Crne gore iz nerazumljivih vzrokov niso pojavila na festivalu. Prireditelj je imela naslov »Mladost, večna borba«, toda še izvzamemo en literarni večer in zanimive diskusije na njem, ni bilo ničesar, kar bi to opravičevalo.

(Nadaljevanje s I. strani) še med študijem uvajali v novo delovno sredino. To bi seveda bilo v korist obeh. Študenti ne bi izpolnjevali svojih obveznosti samo zaradi materialne, temveč tudi moralne prizadetosti, študentor pa bi dobil po končanem študiju strokovnjaka, ki bi prišel v že znano okolje in bi bil takoj bolj kot sicer sposoben reševati naloge tako na delovnem mestu kot na področju upravljanja.

Kljub spremenjenemu zakonu o štipendiranju pa seveda ne bo mogoče odpraviti vseh materialnih težav študentov. Študentje

dobro situiranih staršev bodo morali tudi nadalje črpati sredstva za šolanje pri starših. Bolj kot doslej bo treba paziti na to, da bodo dobivali štipendije materialno šibki študentje. Odstotek študentov iz delavskih in kmečkih družin namreč iz leta v leto pada, kar seveda ni razveseljivo (po razpoložljivih statističnih podatkih smo ugotovili, da je od skupnega števila študentov na naši univerzi le okoli 20 odst. študentov iz delavskih in kmečkih vrst). Povsem se tudi ne bo mogoče izogniti drugim, manj učinkovitim oblikam pomoči študentom. Tu mislimo predvsem na tako imenovano kreditiranje. S krediti se res da pomagati študentom, da študirajo, toda obenem se zavestno ustvarjajo med njimi socialne razlike. Študent, ki ga starši ne morejo vzdrževati, si namreč tekom leta nakopje velik dolg, ki ga mora potem vračati. To obliko pomoči bi potemtakem kazalo uporabljati le v izrednih primerih, ko na primer študent zaide v trenutne materialne težave, pred vsem pa za dokončanje študija, za podiplomski študij, torej za krajša obdobja.

Ob sprostitvi štipendiranja pa se seveda treba čimprej izdelati načela za štipendiranje, točno določiti merila za dodeljevanje štipendij in poiskati takšne oblike štipendiranja, ki bodo vzpodbujale študente k prizadevanju študiju. (Mislimo, da bi se zelo obneslo nagrajevanje po študijskem uspehu. Del štipendije bi lahko predstavljali variabilni del. Dobil bi ga na primer študent, ki je izpitol pravočasno in dobro položil, ki je izbral za seminaro nalogo ali diplomsko delo temo s področja problematike podjetja ali komunike, ki se je v počišniški praksi še posebej odlikoval itd.)

Vse to seveda ne bo lahko delo. Pri tem se je treba namreč zavedati tudi tega, da bo vzgoja strokovnjakov in njihovo štipendiranje uspešno le tedaj, če bodo upoštevana splošna potreba po strokovnjakih, torej ne le posameznega štipenditorja in perspektivni program razvoja raznih področij. Zato bo treba politiko štipendiranja vsklajevati. Potrebno bo ustrezno sodelovanje vseh dajalcev štipendij na istem teritorialnem območju. Ker bodo osnovni koordinatorji

tako zastavljene štipendijske politike na določenem področju občinske štipendijske komisije, bo morala tudi študentovska organizacija najti način, da sodeluje pri njihovem delu. Svoja stališča bo seveda najlažje uveljavljala preko pokrajinskih klubov, oziroma klubov, ki bodo združevali štipendiste iz ene

občine, ali celo enega podjetja. Poudariti je treba tudi to, da bo njeno prizadevanje pri urejanju materialnih problemov revnih študentov le tedaj uspešno, če bo pri uveljavljanju svojih zahtev zagovarjala napredna stališča, ki bodo v skladu z dogajanjem v našem družbenem sistemu.

Štipendije kot investicije



ZA PISMENE IZPITE, TODA BREZ PRETIRAVANJA!

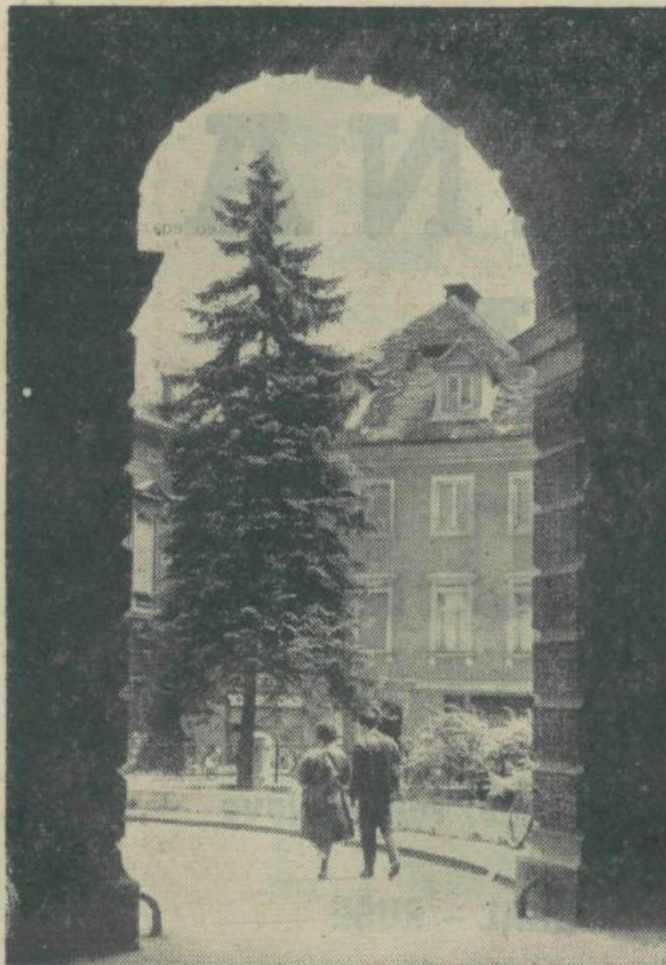
Ob sprejetju novega statuta se je na pravni fakulteti ostreje kot kdaj prej postavilo vprašanje: Ali res ne bi kazalo uvesti pismenega izpita? Narava večine predmetov je taka, da ravno ne sili k pismenemu polaganju izpitov. Kljub pomislekom s strani profesorjev in še večjih s strani študentov je bilo sprejeto to načelo. Fakultetne organe so pri tej odločitvi vodile prednosti pismenega izpita: Polaganje je objektivnejše, ker ni odvisno od razpoloženja in morebitne naklonjenosti profesorja. Znanje študenta mora biti solidnejše, ker ni možna »uporaba« govorniške spretnosti. Izpiti potekajo hitreje, kar je pomembno zaradi velikega števila študentov. V praksi se je mnogokrat pokazalo, da dober nastop ni vse, pravniku pa manjka »pismenost«. Končno je ta način polaganja pokazal dobre rezultate na sorodnih fakultetah v tujini in tudi doma (Beograd).

Za izvedbo pismenih izpitov prideta v poštev predvsem dva načina: 1. Izpiti se polaga posamično, pismeno in ustmeno. Odličnim in prav dobrim študentom ni treba polagati ustmenega izpita. Ali pa:

2. Izpiti se polaga skupinsko, pismeno in ustmeno, ne glede na uspeh.

Le prvi način pa je vsestransko sprejemljiv in predstavlja resnično jamstvo za kvalitetnejše znanje. Drugače pa je pri drugem načinu. Ni dvoma, da se lahko študent za posamičen izpiti pripravi temeljiteje kot za skupinskega. Skupinske izpite so uvedli zato, da bi dosegli nepretrgano študiranje. Po novem učnem načrtu pa mora opraviti študent v dveh letih devetnajst izpitov, kar je zadostno poročstvo za nepretrgan študij. Razlog za skupinske izpite je odpadel. Pri pismenem izpitu se študentovo znanje pokaže bolj temeljito kot pri ustnem. Zato ni razloga, da morajo odlični in prav dobri študentje polagati tudi ustni izpiti. Morebitno prepisovanje pa se lahko prepreči s strogo kontrolo in z ustreznimi predpisi. Hitrejši potek izpita je mogoč le pri prvem načinu. TOREJ: Smo za pismene izpite, toda BREZ PRETIRAVANJA!!

-O.-N.



Drug za drugim zapuščamo našo »hišo znanosti«. Vsekakor je v dvoje lepše. In smer? Vselej sta dve možnosti, pravijo nekateri... morda pa jih je še več?

**UREDNIŠTVO IN UPRAVA TRIBUNE
ŽELITA VSEM SVOJIM BRALCEM
PRIJETNE POČITNICE
NASLEDNJA ŠTEVILKA TRIBUNE
IZIDE 15. OKTOBRA**

tribuna

TRIBUNA IZHAJA KO NASLEDNIK STUDENTSKEGA LISTA, KI JE IZHAJAL OD 20. MARČA 1949. PRVA ŠTEVILKA TRIBUNE JE IZšla 6. DECEMBRA 1951. TRIBUNA IZHAJA SEDAJ ŠTIRINAJSTNEVNO - UREJA PA JO UREDNIŠKI ODBOR: FRANCE GRIVEC, PETER JAMBREK, MARJAN KOPPECKY, SIMON SIMONITI. TEHNIČNO UREJA DRAGO SENICA. ZA JEZIK SKRBI PETER SARDOC. - UREDNIŠTVO IN UPRAVA TRIBUNE JE NA POLJANSKI CESTI 6, TEL. 30123, TERČI RACUN 500-703-567 ROKOPISOV NE VRACAMO. LETNA NAROČNINA 1.30 DIN - TISKA CP DELO.

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO PERSONALNA UPRAVA

RAZPISUJE

KONKURZ

ZA SPREJEM

ŠTUDENTOV MEDICINE IN FARMACIJE V DOMOVE VOJAŠKIH MEDICINCEV

V domove vojaških medicincev bo sprejeto določeno število študentov medicine in farmacije, ki se bodo v šolskem letu 1961-62 vpisali v 1., 2. in 3. letnik študija in to:

1. Ljubljana — študentje medicine 1. in 2. letnik
2. Zagreb — študentje farmacije in medicine 1., 2. in 3. letnik

Pogoji:

- konkurirajo lahko osebe moškega spola, z dovršeno gimnazijo, oz. 1. ali 2. letnikom medicinske in farmacevtske fakultete ob izpolnitvi naslednjih splošnih pogojev:
- da so državljani FLRJ
- da so teleeno in duševno zdravi in sposobni za aktivno službo v JLA
- da niso starejši od 21 let, oziroma da niso starejši za toliko kolikor letnikov študija so dovršili
- da niso poročeni
- da so dobrega vedenja

Študenti domov bodo za časa študija stanovali v internatu in bodo preskrbljeni s prehrano, obleko in z vsemi študijskimi in življenjskimi potrebščinami. Razen tega imajo pravico do mesečnega prejema v višini od 2.000 do 4.000 dinarjev, kar zavisi od letnika študija.

Način konkuriranja:

Kandidati, ki žele konkurirati, naj prinese občinskemu organu za narodno obrambo prošnjo (obrazec dobijo v komandi vojnega odseka, ali pri občinskem ljudskem odboru), ki jo taksirajo s 50 dinarji. Temu priložijo uradno potrjen prepis pričevala 4. razreda gimnazije, oz. potrdilo o izpiti (za študente, ki so bili prej vpisani na fakulteti), življenjepis in karakteristiko partijske in mladinske organizacije.

Prošnje, kjer se mora napisati, v kateri dom želi prijaviteljec, se bodo sprejemale do vključno 15. avgusta 1961.

Na fakulteto se vpiše študent sam.

Podrobne informacije se dobijo na komandi vojnega odseka.

IZ PERSONALNE UPRAVE

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO